

új magyar szó

12 oldal

Ára: 1,5 lej

Országos közéleti napilap | Alapítva 1947-ben, Romániai Magyar Szó címmel

VII. évfolyam,
193. (1513.) szám

BNR-valutaárfolyamok

1 euró	4,3159 ▼
1 amerikai dollár	3,2674 ▲
100 magyar forint	1,4493 ▼

Aktuális

2

Gyászolnak a kolontáriak

Az egy évvel ezelőtti tragédiáról emlékeztek meg a vörösiszap-katasztrófa sújtotta településeken tegnap. Az ünnepségek sora Kolontáron az emlékhely felavatásával kezdődött, majd Devecszerben átadták az elbontott házak helyén kialakított nyolchektáros emlékparkot.

Gazdaság

6

Görög diétán a Romtelecom?

Görögország várhatóan csak novemberben kaphatja meg a támogatására kidolgozott 110 milliárd eurós hitelcsomag következő, 8 milliárd eurós részletét. Romániára ezzel egy időben a Romtelecom többségi tulajdonosának, az OTE társaságnak visszaminősítése vet árnyékot.

Média

9

Kultúrát hordoz a Quimby

„Örvendünk, hogy nemcsak fura fejű rockerekként lehetünk itt, hanem a magyar kultúra terjesztőiként is” – hangzott el a Quimby zenekar tegnapi marosvásárhelyi sajtótájékoztatóján, ahol húsz éves múltjukról, erdélyi koncertkörútjukról, illetve a közeli és távlati célokról meséltek a művészek.

Vezércikk

3

Ptk – újratöltve

Mértékadó hazai szakemberek véleménye megegyezik a nemzetközi visszhangokkal: az immár érvényes új polgári törvénykönyv a polgári perrendtartás módosításaival egyetemben jelentős előrelépést jelent a hazai igazságszolgáltatás átláthatóságának és hatékonyabb működésének az útján. Más kérdés, hogy milyen mértékben sikerül megújítani azt a romániai törvényalkotást. ▶

Székedi Ferenc

Csigalassú bíróságok

A „kisreform” ellenére továbbra is lassan működik a romániai igazságszolgáltatás**Küzdelem az aktahegyekkel. A bíróságokon csökkent a perek száma, az ítéletlábon azonban torlódnak a letárgyalatlan ügyek**

Fotó: ÚMSZ/archív

Nem váltotta be a reményeket a tavaly elfogadott igazságügyi „kisreform”: továbbra is akár éveket kell várni az ítélelhozatalra a hazai perekben. Bukarestben az is előfordult már, hogy két év telt el az első tárgyalás kitűzéséig. A lapunk által kérdezett bírák szerint attól függ a perek gyorsasága, mennyire túlterheltek a törvényszékek, az ügyvédek ellenben úgy vélik: szerencse és az ítélelhozó kedvező hozzáállása is kell ahhoz, hogy hamar döntés szülessen. Az októberben életbe lépett polgári törvénykönyv még nem érezteti hatását, a jogászok a jogszabálycsomagot kiegészítő perrendtartási törvénykönyv életbelépését várják. **7. oldal ▶**

Mikó-per: mikor ejtik a vádat?

Cs. P. T.

▶ A korábbi kormány két minisztériumát és a református egyházat is bevonták tegnap abba a perbe, amelyet a sepsiszentgyörgyi Székely Mikó Kollégium viszszaigazságszolgáltatása ellen két magán-személy feljelentése nyomán, 2010 végén indított a korrupcióellenes ügyészség (DNA). A Buzăui Törvényszéken tartott tárgyaláson első ízben jelent meg ügyvédekkel együtt a per három vádlottja, Markó Attila államtitkár, az Etnikumközi Kapcsolatok Hivatalának vezetője, Marosán Tamás, az Erdélyi Református Egyházkerület jogtanácsosa, illetve Silviu Clim volt igazságügyi minisztériumi jogtanácsos.

Folytatása a 3. oldalon ▶

Évadnyitó – festőlétrával

▶ Plájás István fotóművész kiállításával nyitotta meg kapuit a bukaresti Petőfi-ház. Az idén nyáron elkezdett felújítási munkálatok azonban nem fejeződtek be az

évadnyitóra, a kiállítás előtti órákban még javában tüsténkedtek a munkások. A ház ráncfelvarrása azonban csak a következő hetekben fejeződik be. **8. oldal ▶**

Lázás készülődés a Petőfi Házban a tegnapi esti ünnepségre. Fotó: Farkas István

Spontán sztrájk a Nokia gyárban

ÚMSZ

▶ A végkielégítések kérdésének rendezetlensége miatt a Nokia nemeszuki gyárban a tegnapi spontán munkabeszüntetés után mára általános sztrájkot hirdettek a szakszervezetek. A tiltakozásban elsősorban a meghatározott munkaidőre felvett alkalmazottak vesznek részt, akik attól tartanak, kevesebb pénzt kaphatnak jóvátétel gyanánt, mint meghatározatlan időre alkalmazott kollégáik. Helyzetüket nehezíti, hogy a kollektív munkaszerződésekből annak idején kimagaradtak a végkielégítésre vonatkozó cikkelyek. Ezzel egyi dóben elakadt a finn telefongyártó és a megye megállapodását vizsgáló bizottság munkája. **6. oldal ▶**

Röviden

Közép-Európa lesz a motor

Az elkövetkező öt-tíz évben az európai gazdaság növekedését elsősorban nem a régi hagyományos, nagy európai gazdaságok adják majd, hanem a Balti-tengertől az Adria-tengerig húzódó közép-európai térség – jelentette ki Orbán Viktor magyar kormányfő tegnap Rijádban a szaúdi kereskedelmi és ipari kamarák tagjai előtt. Beszédében kifejtette: Európa komoly változásokon megy keresztül, és a kontinensnek nagymértékben át kellene alakulnia ahhoz, hogy versenyképes legyen a világ más részeivel.

Nem tárgyaltak a különadóról

A magyar alkotmánybíróság megállapította, hogy az egyes ágazatok terhelő különadóról szóló törvényt támadó indítványok elbírálására nincs hatásköre, ezért végzésében az indítványokat érdemi vizsgálat nélkül visszautasította. A hatályos alkotmány és az alkotmánybíróságról szóló törvény értelmében központi adóemerről rendelkező törvényt a testület csak abban az esetben vizsgálhat felül és semmisíthet meg, ha az indítvány az alkotmányellenességet alapjok sérelmére alapozza – áll az alkotmánybíróság közleményében.

Mehalt a fiatal Jukosz-alvezér

Harmincnyolc éves korában elhunyt Vaszilij Alekszanjan, a Jukosz orosz kőolaj-konzern egykori alelnöke (képünkön). A sű-

lyosan beteg Alekszanjant hétfőn moszkvai lakásán érte a halál; jogvédők szerint még élhetett volna, ha nem kell két évet orvosi kezelés nélkül vizsgálati fogságban töltenie.

Demokráciapartnerek a palesztinok

Az Európa Tanács parlamenti közgyűlésének strasbourgi ülésén tegnap megszavazták a demokráciapartneri jogállást a Palesztin Nemzeti Tanácsnak. A palesztinok parlamentje ezentúl hattagú delegációt küldhet az ET parlamenti közgyűlésének plenáris üléseire, és ezek a delegációtagok a szakbizottságok strasbourgi tanácskozásai-ba is bekapcsolódhatnak, ám szavazati joguk nincs.

Határblokád készül Szlovákiában

Határállomás-blokádát terveznek a szlovák szakszervezetek október 11-re, hogy tiltakozzanak a nyugdíjkorhatár növelése, az adóreformok és az egészségügy magánosítása ellen – jelentette be Emil Machyna, a Kovo szakszervezeti szövetség elnöke keddi pozsonyi sajtóértekezletén. Machyna szerint mintegy fél órára, délután fél négy és négy óra között a szlovák tüntetők lezárják az Ausztriába, Magyarországra, Lengyelországra és Csehországra vezető határátkelőket, és mindenütt „ott lesznek a lengyel, a magyar, az osztrák és a cseh kollégáink is” – tette hozzá.

Dánia visszatér Schengenbe

Megszűnik a megszigorított határellenőrzés Dánia, valamint Németország és Svédország határain. Az elődei által bevezetett intézkedések eltörlését a szociáldemokrata Helle Thorning-Schmidt, az új dán miniszterelnök asszony jelentette be kormánya tagjainak bemutatásakor Koppenhágában.

Gyászolnak a kolontáriak

Hírösszefoglaló

► Az egy évvel ezelőtti tragédiáról emlékeztek meg a vörösiszap-katasztrófa sújtotta településeken tegnap. Az ünnepek sora Kolontáron az emlékhely felavatásával kezdődött, majd Devecserben átadták az elbontott házak helyén kialakított a nyolchektáros emlékparkot. Az emlékhelyen a kormány, a mentési munkálatokban résztvevők, az érintett települések polgármesterei és a helyi iskola diákjai is megkoszorúzták az emlékművet. Pintér Sándor belügyminiszter a devecseri emlékpark felavatásán a vörösiszap-katasztrófában nyújtott rendkívüli helytállásért kitüntetések adottát. Az évforduló összegyűlt több száz részt vevő a devecseri emlékparkban egyperces néma tiszteletadással adózott a katasztrófa tíz áldozata és a közelmúltban elhunyt Makovecz Imre Kossuth-díjas építész emlékének. Makovecz volt a kolontári és a devecseri újjáépítést megtervező Kós Károly Egyesülés alapítója. ◀

Áldozatok hozzátartozói a kolontári emlékparkban. Negyven négyzetkilométeren terült szét a vörösiszap

Fotó: MTI

Gyurcsány „vallomása”

MTI

► Nyilvánosságra hozta meggyanúsításának tényállását és a hétfői ügyészégi kihallgatásán készült videofelvétel egy részét Gyurcsány Ferenc tegnap. Az ügyészség szerint a volt miniszterelnök a sukorói kaszinóberuházás ügyében azért döntött a telekcsereiről, hogy egyoldalú, jogtalan előnyt biztosítson a befektetőknek. A tényállás alapján a Sukoróra tervezett King's City beruházás befektetői azt kérték a kormánytól, hogy a kiszemelt ingatlanegyüttes tulajdonát csere útján szerezhessék meg.

A gyanúsítás rögzíti: az akkori miniszterelnök azt a kérdést tette fel, hogy elméletileg van-e lehetőség az állam és a magántulajdonosok között ingatlan-csereire. „Az igenlő válasz után Ön döntött arról, hogy támogat-

ja a befektetőknek csere útján történő ingatlanszerzését. A végrehajtásra kéthónapos határidőt szabott. A csereére vonatkozó döntést Ön törvényi felhatalmazás nélkül, hatáskörét túllépve hozta meg. Az ön döntése a versenyztetést kiiktatta, kizárta a nyilvános pályázat lehetőségét is, abból a célból, hogy ezzel egyoldalú, jogtalan előnyt biztosítson a befektetőknek a konkurencia elkerülésére” – olvasható Gyurcsány Ferenc gyanúsításában. A volt kormányfő a weboldalon nyilvánosságra hozott egy, az ügyészégi kihallgatásán készült, valamivel több, mint kétperces videofelvételt is. Gyurcsány azzal vádolja az ügyészeket, hogy nem az alkotmányhoz, hanem a vele szembenálló politikai erőkhöz, a miniszterelnökhöz és annak pártjához hűségesek. ◀

Belgrád az uniós elvek ellen

ÚMSZ-összeállítás

► Ha a szerb államhatalom nem törli a vagyon-visszacsáraztatási törvényből a kollektív bűnösség elvét, akkor Magyarország nem támogatja tovább Szerbia európai integrációját. Ez még a legkétkedőbbek számára is egyértelművé válhatott, különösen Semjén Zsolt magyar miniszterelnök-helyettes Szabadkán elhangzott minapi nyilatkozata után – írta tegnapi számában az újvidéki Magyar Szó. A témával kapcsolatban az újság mások mellett megszólaltatta Pásztor Istvánt, a Vajdasági Magyar Szövetség elnökét, valamint Weiss Rudolfot, a Német Népi Szövetség elnökét is. Pásztor István szerint „Magyarország nagyon is komolyan gondolja, hogy ha Szerbia nem törli a vajdasági magyar közösség kollek-

tív jogfosztását, akkor a jövőben nem támogatja az ország európai integrációját”. Weiss Rudolf úgy véli: Szerbiában meg fognak honosulni az európai mércék, és „akkor hiszem, hogy német részről is felteszik a kérdést: hogyan kerülhetett bele a restitúciós törvénybe a kollektív bűnösség elve”. Weiss véleménye szerint Brüsszel a román és a bolgár példán okulva soha többé nem vesz fel köreibe tagságra felkészületlen országokat. Németh Zsolt, a magyar külügyminisztérium parlamenti államtitkára tegnapi budapesti sajtótájékoztatóján azt mondta, a szerb kárpótlási törvény eltávolítja az országot az EU-tól. Németh bekérte Szerbia budapesti nagykövetét, akit tájékoztatott a magyar kormány álláspontjáról az ügyben. Borisz Tadic szerb elnök a törvényt hétfő este aláírta. ◀

Fizikai Nobel-díj: ismét hárman

Gy. Z.

► Saul Perlmutter és Adam G. Riess amerikai, valamint Brian P. Schmidt ausztrál csillagásznak (képünkön balról jobbra) ítelték oda megosztva az idei fizikai Nobel-díjat – jelentették be tegnap a Svéd Királyi Tudományos Akadémián Stockholmban. A bizottság indoklása szerint a három tudós „a világegyetem gyorsuló ütemben való tágulásának távoli szupernóvák megfigyelésével történt felfedezéséért” érdemelte ki a díjat. Az elismeréssel összesen 10 millió svéd korona is jár, ennek felét Perlmutter, negyedt-negyedét pedig Riess és Schmidt.

A csillagászatot 1998-ban alapjaiban rengette meg két kutatócsoport akkor közzétett eredménye. A Perlmutter által vezetett társaság abban az évben kezdte

meg munkáját, míg Schmidt csapata – amelyben kulcsszerepe volt Riessnek – 1994-ben látott neki a feladatnak. Mindkét kutatócsoport a világegyetem feltérképezését tervezte a legtávolabbi szupernóvák azonosításával. A két csa-

pat összesen ötvennél több olyan távoli szupernóvát talált, amelynek a fénye gyengébb volt az elvártnál. Ez annak a jele, hogy a világegyetem tágulása gyorsul. Ez a felfedezés azt jelentheti, hogy az univerzum egyszer a jö-

vőben megfagy. A feltételezések szerint ezt a gyorsulást az úgynevezett sötét energia hajtja, az azonban még rejtély, hogy mi is ez a sötét energia. Eddig annyit tudunk róla, hogy a világegyetem háromnegyedét sötét energia alkotja. A 2011-es fizikai Nobel-díjasok eredményei tehát olyan univerzum feltárást segítettek, amely nagymértékben ismeretlen a tudomány számára – olvasható a Nobel-díj hivatalos honlapján.

Saul Perlmutter asztrofizikus 1959-ben született az Egyesült Államokban, 1986-ban doktorált Berkeley-ben, a Kaliforniai Egyetemen. Brian P. Schmidt amerikai és ausztrál kettős állampolgár, 1967-ben született az Egyesült Államokban, 1993-ban doktorált a Harvardon. Adam G. Riess 1969-ben született az Egyesült Államokban, 1996-ban doktorált a Harvardon. ◀

A PDL 14 megyét ajánl

M. Á. Zs.

A területi-adminisztratív reform „rugalmas változatával” próbálja majd meggyőzni a Demokrata Liberális Párt (PDL) az RMDSZ-t arról, hogy támogassa az ország megyéinek újraszervezését. Sever Voinescu, a nagyobbik kormánypárt szövegíróje elmondta: az alakulat országos elnöksége azt a mandátumot kapta a bővített vezetőségtől, hogy alkudjon meg a szövetséggel abban a felosztásban, amely „eloszlatja az RMDSZ-es kollégák félelmeit”. Hozzátette: a PDL továbbra is azt szeretné, ha a témában folyó koalíciós tárgyalások már november végéig lezárulnának és bejelentette, hogy a nagyobbik kormánypárt nem zárkózik el attól, hogy az eredetileg nyolcmegyes struktúrát tizenkettőre növeljék. Ioan Oltean, az alakulat főtitkára még

tovább ment, szerinte a PDL a 14 megyés felosztástól sem zárkózik el.

Ezzel szemben Máté András Levente, az RMDSZ képviselőházi frakcióvezetője leszögezte: a szövetség számára nem jelent prioritást a közigazgatás átszervezése és a kérdéstről kizárólag csak a következő parlamenti ciklusban hajlandó tárgyalni. Felvetését Sever Voinescu azzal verte vissza, hogy álláspontja szerint az ország területi-adminisztratív átszervezését éppenséggel a parlamenti mandátum végén kellene életbe léptetni, hogy a következő ciklusnak ezzel már ne „főjön a feje”. „Ha nem szervezzük át a megyéket és a jelenlegi felosztás szerint rendezzük meg a helyhatósági választásokat, akkor lesz 41 megyei tanácselnökünk és 41 megyei tanácsunk. Ha történetesen három hónap múlva eldöntենék, hogy csök-

kentjük a megyék számát, akkor mit csinálunk a már megválasztott tisztségviselőkkel?” – tette fel a kérdést a PDL-s politikus. Majd válaszként leszögezte: a régiósítást a jövőben esedékes választások előtt kell keresztülvinni, hogy már az új területi felosztás szerint lehessen megtartani azokat.

Voinescu tolmácsolása szerint a PDL vezetőségének „rugalmassága” arra is kiterjed, hogy a megyésítést a történelmi régiók mentén valósítsák meg, ugyanis – mint mondta – az ott élő emberek kötődését szűkebb hazájukhoz tényként kell kezelni. Ugyanakkor felvetette, hogy az egyes történelmi régiók is további kistérségekre bomlanak, ezért nehezen lehet körülhatárolni őket.

Mint ismeretes, a régióátszervezés kérdését elsőként Traian Băsescu vetette fel, az államfő a

nyáron egyötödére csökkentette volna a megyék számát, és nyolc óriásmegyét alakítottak volna ki, amit az RMDSZ elutasított. A nyolc megye közül ugyanis kettőben – amely a magyarság 90 százalékát tömöríti – a magyarok számaránya csak 30, illetve mintegy 20 százalékot ért volna el. Bár a koalíciós alakulatok között nincs egyetértés, az ország területi-adminisztratív újraszervezésének kérdésében Emil Boc kormányfő utóbb egy 10 megyés változattal állt elő, amely szerint Hargita és Kovászna megye megtartotta volna jelenlegi státusát és nem tagolódott volna be az óriásmegyébe. Az RMDSZ ezt az elképzelést is elutasította, ugyanis Kelemen Hunor szövetségi elnök szerint a PDL ajánlata nem számolt a Székelyföldön kívül élő romániai magyarság több mint felének igényeivel. ◀

Ptk – újratöltve

Vagylagos kötelem. Olvassuk el néhányszor ezt a két szót és tegyük kezünkbe a szívünkbe: mit értünk belőle? Érezni érezzük, hogy magyarul van, de hogy értelmileg mit is jelent, azt nehéz megfejteni. Pedig nem akárhonnan, hanem a tizenkilencedik század végi magyar polgári törvénykönyvből származik a kifejezés, és a szerződéskötésekkel kapcsolatos.

De hát idézhetnénk mai magyar, vagy magyarra fordított román polgári törvénykönyvekből is olyan mondatokat, amelyekből a mindennapi halandó vagy semmit nem ért, vagy mindent félreért. És ennek egy a magyarázata: a jog önálló fogalomrendszerében és jogelveken alapuló tudomány. Aki pedig mindezekbe belekontárkodik, az úgy járhat, mint az egyszerű utas, aki az állomáson az utolsó pillanatban ül fel a vonatra, és csak később jön rá, hogy bizony nem az óhajtott célállomás felé tart. S minthogy minden tudomány fejlődik, e szabály alól a jog sem kivétel. Ráadásul mindöregre átalakul a környezet is, amelynek eszközeül szolgál. Ez pedig nem más, mint maga a társadalom. Voltaképpen ez áll a háttérben annak, amikor át kell alakítani a személyi, a házassági, a birtoklási, a szerződési és más jogviszonyokkal kapcsolatos polgári törvénykönyveket. És nem feledkezhetünk meg egy másik követelményről sem. Az Európai Unió, amelybe a közép-kelet-európai országok nagy nekibuzdulással beléptek, többek közt a jogharmonizáció pillérén áll, azaz egyeztetni és jórészt hasonló módon kell megszervezni mindazokat a jogelveket és eljárási módokat, amelyekkel az igazságszolgáltatás a polgárok életének és biztonságának a legkülönbözőbb kérdéseire keresi a választ.

Ilyen összefüggésekben vizsgálva a hazai igazságszolgáltatás változásait, a lehető legtermészetesebb, hogy a napokban életbe lépett román polgári törvénykönyv egész sor újítással szolgál, noha a mindenható média felerősítésében elsősorban az tört be a köztudatba, hogy hivatalosan elvált most már nem csupán a törvényszéken lehet. Bizony, más változások is akadnak bőven, ezért jól tesszük, ha utánaolvasunk, de még hasznosabb, ha az éppen bennünket érintő ügyekkel kapcsolatban jogászhoz fordulunk. Mértékadó hazai szakemberek véleménye megegyezik a nemzetközi visszhangokkal: az immár érvényes új polgári törvénykönyv a polgári perrendtartás módosításaival egyetemben jelentős előrelépést jelent a hazai igazságszolgáltatás átláthatóságának és hatékonyabb működésének az útján.

Más kérdés, hogy milyen mértékben sikerül megújítani azt a romániai törvényalkotást, amely igen gyakran a módosítások módosításainak a módosításaival és a lehetséges értelmezések, valamint módszertani útmutatások tömkelegével kápráztatja el nem csupán a hazai közönséget, hanem azokat az országokat is, ahol évszázados és ma is jól működő törvények léteznek. Bízunk abban, hátha itt is érvényesül majd valamiféle nemleges intelem...

Román lapszemle

Míg a hazai tévécsatornák zöme külföldi produkciókat sugároz, a teljességgel romániai recept alapján készült *Faluszépe* című vetélkedő készítőinek sikerült a műsort 11 országban értékesíteniük. (Románia liberál) ▶ Szilágycsehben hétvégén rendezik a 13. diákszínházi fesztivált. A közel 400 résztvevő Szatmár, Bihar, Maros, Kovászna, Konstanca, Brassó, Hargita, Szilágyság és Máramaros megyéből érkezik. (Románia liberál) ▶ A bukaresti Agrártudományi és Állatorvosi Egyetemen kinemesítették a kivi, az északi banán és a füge egy olyan fajtáját, amely minden probléma nélkül honosítható Romániában. (Evenimentul zilei)

Sever Voinescu és Ioan Oltean újabb országátszervezési ajánlata sem keltette fel az RMDSZ-es Máté András Levente figyelmét

Piedone konzervatív marad

ÚMSZ

Maradásra bírták a konzervatívok Cristian Popescu Piedonét, az alakulat egyik emblematikus figuráját, aki a főváros IV. kerületének polgármestereként számos ajánlatot kapott a koalíciós pártoktól. A döntést Daniel Constantin, a Konzervatív Párt (PC) elnöke jelentette be, hozzátéve, hogy Piedone megtartja mind az alakulat országos alelnöki, mind pedig bukaresti elnöki tisztségét.

A PC országos vezetősége tegnap azzal a szándékkal ült össze, hogy példás büntetéssel sújtsa az UNPR-re kacsingató kerületi

polgármestert. Piedone múlt pénteken jelentette be, hogy lemond minden, a PC-ben betöltött tisztségéről, és rendkívüli kongresszus összehívását szorgalmazta.

Tegnap azzal indokolta eredeti döntése felülbírálását, hogy a tisztújító gyűlés összehívásához végig kell járni a kijelölt lépéseket, de nem volt hajlandó megmondani, hogy szándékában áll-e megpályázni Costantin tisztségét. Piedone ugyanakkor azt is leszögezte, hogy nem jelölteti magát főpolgármesternek, a jövő évi helyhatósági választásokon újabb mandátumot szeretne kapni a főváros IV. kerületében. ◀

Mikó-per: ejtik a vádat?

Folytatás az 1. oldalról

Mindháromjuk ellen nagy értékű hivatali visszaélés címén emeltek vádat, a DNA ugyanis azt állítja: a restitúciós bizottság tagjaiként érvénytelen dokumentumok alapján szolgáltatott vissza az ingatlan az egyháznak, s ezáltal 1,3 millió lejes kárt okoztak az államnak. A per tavaly decemberben kezdődött, több tárgyalást elhalasztottak már; áthelyezését Sepsiszentgyörgyről Buzáuba a DNA kérte. Az ügyészek kérésére időközben zárolták a vádlottak vagyonát.

Marosán Tamástól megtudtuk: a sepsiszentgyörgyi bíraktól eltérően a buzáui bíróság helytállóan tartotta a DNA-nak azt a kérését, hogy az egykori kisebbségügyi minisztériumot és az igazságügyi tárcát, illetve az egyházkerületet (azaz a vádlottakat alkalmazó intézményeket) is vonják be a perbe. A jogtanácsos tájékoztatása szerint a következő tárgyalás időpontját november 15-re tűzték ki, amikor vagyonzárlatuk feloldása lesz napirenden. Marosán optimistán nyilatkozott lapunknak a per végkimeneteléről. „Az egész csak időhúzás. A DNA rengeteg eljárásbeli hibát követett el, ezért lehet, hogy az iratsomót emiatt visszautasítják az ügyészekhez. Még

az is megtörténhet, hogy ejtik a vádat” – magyarázta. A jogtanácsos utóbbi kijelentését arra alapozza, hogy a Brassó Ítéletábla 2007-ben jogerősen megállapította: a Mikó Kollégium telekkönyvi tulajdonosa az egyház.

A Mikó-ügyben indított nagy visszhangot keltett per tavaly decemberben kezdődött. Markóék időközben sajtótájékoztatót is bebizonyították, hogy a vádak alaptalanok. A három vádlottat védelmébe vette az egyház és az RMDSZ is. A per híre még az Európai Bizottsághoz is eljutott, Tőkés László, az Európai Parlament alelnöke ugyanis a Székely Mikó Kollégium körül kialakult helyzetre felhívta Viviane Reding, a jogérvényesülésért, alapvető jogokért és uniós polgárságért felelős biztos figyelmét. A volt református püspök úgy értékelte: a Mikó-per az egyházi ingatlanok visszaállamosítására tett kísérlet.

Markó Attila és Marosán Tamás ügye felkeltette az amerikai törvényhozás figyelmét is, a New York-i székhelyű Magyar Emberi Jogok Alapítvány (HHRF) megkeresésére Jean Schmidt Ohio állambeli republikánus képviselő arra kérte az Egyesült Államok bukaresti nagykövetségét, hogy „tartsa szemmel” a Buzában folyó pert. ◀

Constantin Popescu Piedone és Daniel Constantin egyelőre megbékéltek

Versenyképességből elégtelen

Öt „tantárgyból” bukott meg Románia a Világ-gazdasági Fórum versenyképességet elemző globális tanulmánya szerint.

Bogdán Tibor

Románia immár évek óta világviszonylatban is a kullogók közé tartozik öt igen fontos mutató, az infrastruktúra, a kormányzati és adópolitikák, a mezőgazdaság és a munkaerőpiac tekintetében.

Sereghajtók között

A felsorolt területek esetében a Világ-gazdasági Fórum elemzésének tanúsága szerint Románia a vizsgált 139 ország sorában „összesítésben” a 130. helyet foglalja el. Ezen belül a legrosszabb helyezést a kormányzati politikák áttekinthetőségének fejezeténél kapta, ahol mindössze két ország választja el a

Versenyképességi mutatók, amelyeknél Románia „gyengélkedik”				
Utak minősége	Adórendszer	Munkaadó–munkavállaló kapcsolata	Mezőgazdaság-politikák	Kormányzás áttekinthetősége
1. Szingapúr	1. Bahrain	1. Szingapúr	1. Új-Zéland	1. Szingapúr
83. Magyarország	73. Bulgária	79. Magyarország	94. Lengyelország	94. Magyarország
107. Lengyelország	88. Lengyelország	92. Lengyelország	113. Magyarország	113. Lengyelország
134. Románia	113. Magyarország	130. Bulgária	130. Románia	130. Bulgária
135. Bulgária	131. Románia	137. Románia	137. Bulgária	137. Románia
139. Moldova	139. Brazília	139. Venezuela	139. Zimbabwe	139. Bosznia

legutolsó helytől. Egy fokkal jobban szerepel Románia az infrastruktúrák minőségének tekintetében, itt a 136., míg az utak minőségénél sikerült a 134. helyre „feltornásznia” magát. Jóllehet az adózási rendszer esetében az ország további három helyet javított, szakértők véleménye szerint a 131. hely m.g. mindig „gyilkos adórendszer” utal. Aminthogy az sem biztató, hogy a mezőgazdasági politikák fejlettségét illetően Románia a 130.

A Világ-gazdasági Fórum dokumentuma keményen elmarasztalja az országot a gazdaság egészének tekintetében is; az elemzés készítői kifogásolják, hogy a romániai cégek képtelenek gyorsan és hatékonyan átvenni, és a gyakorlatban alkalmazni az

újítók, illetve a kutatók között találmányait. A román gazdaság másik nagy gondja az, hogy egyáltalán nem foglalkoztatja annak lehetőségét, hogy az egyetemistákat már tanulmányaik idején bevonja a gazdasági tevékenységbe, igaz, ez esetben azt is megállapítja, hogy a fiatalokat sem érdekli különösképpen a gazdasági integráció esélye.

Helyezésjavító malária

A jelentésnek megfelelően Romániában legalább öt alapvető tényező akadályozza a könnyed, gyors és hatékony vállalkozást, üzletkötést, gazdasági kibontakozást. Sorrendben a finanszírozás megszerzésének nehézségeiről, az adók és illetékek magas szintjéről, a kormány-

zási bürokráciáról, a politikai bizonytalanságról és a korrupcióról van szó. A szerzők mindezek közül az adózási szintet és a bürokráciát tekintik a legsúlyosabb tehernek. De az üzleti és gazdasági élet kibontakozását akadályozó tényezőként említik a munkáltató és a munkavállaló rendezetlen viszonyát, sok esetben feszült kapcsolatrendszerét, valamint a szürkeállomány masszív elvándorlását.

Igaz, van néhány olyan pontja is a gazdasági életnek, amelynek esetében Románia nem tartozik éppen a kullogók közé. Mi több, a piacok nagyságának mutatójánál az ország egyenesen a rangsor felső felébe, a 44. helyre került, és ugyancsak „elégészes” osztályzatnak számít a felsőoktatás minőségénél el-

ért 55. hely is. A középmezőnybe tartozik Románia a technológiák átvétele és alkalmazása esetében is.

Rossznyelvű gazdasági elemzők arra is felfigyeltek, hogy van egy mutató, amelyenél az ország élen jár: Románia azzal büszkélkedhet, hogy itt a malária nem gyakorol semmilyen káros hatást a gazdaságra.

Ki a hibás?

Gazdasági elemzők a nemzetközi fórum dokumentuma alapján csaknem egyöntetűen arra az álláspontra helyezkednek, hogy Románia kullogásért az 1989 óta hatalomra került valamennyi kormány felelős. A kabinetek mindegyike ugyanis egyaránt híján volt a képzelőerőnek, a politikai akaratnak, felelőtlenségül és – választási okokból – populista módon viszonyult az égető problémákhoz.

A Romániai Üzletemberek Egyesületének főtársa, Cristian Pârvan szerint az átfogó és összefüggő gazdaságpolitikák hiánya miatt jutott Románia a jelenlegi, aggasztó helyzetbe. Az egymást követő kabinetek nem jelölték

meg a kiemelt feladatokat, így aztán nem is törekedtek azok gyakorlatba ültetésére. Az új kormányok mindegyike felrúgta az előző kabinetek projektjeit, és saját politikai klientúrájának érdekeit szolgáló stratégiákkal állt elő. Ennek következtében az évek során több mint 40 ezer közérdekű, vagyis közpénzezből finanszírozott fejlesztési program maradt félben, ami egyben a költségvetési alapok eltérő elmozdítását is jelentette.

Az ismert gazdasági szakértő, Ilie Șerbănescu, volt reformügyi tárcavezető az ország siralmas helyzetéért a külföldi tőkét is felelősnek tekinti. Véleményének megfelelően a mindenkori román kormányok túlságosan is szabadkezelt adtak a jelentősebb beruházásokkal érkező külföldi vállalkozóknak, a külföldi tőke nem az ország gazdasági fejlesztését szolgálta, hiszen legnagyobb részben nem a termelő tevékenységbe, hanem a kereskedelembe fektették be. Az állam pedig túlságosan is gyenge, szétzilált és tehetetlen ahhoz, hogy változtatni tudjon a helyzeten. ◀

A magyar Szolidaritás hosszú útja

Jól ismert logó tűnt fel az elmúlt napokban Budapesten megrendezett tüntetéseken: az egykori lengyel Szolidaritás szakszervezet neve (ugyanabból a betűtípusból), magyar nemzeti színekkel kiegészítve. A szervezők szerint a párhuzam nem véletlen.

Gy. Z.

„Olyan mozgalmat kívánunk újtárra indítani, amely nem rombol, hanem a fontos demokratikus értékek megőrzése érdekében szerveződik” – jelentette ki a *Népszabadságnak* az egykori lengyel Szolidaritás mintájára meghirdetett magyar szolidaritási mozgalom egyik kezdeményezője, Kónya Péter, a magyar Fegyveres és Rendvédelmi Dolgozók Érdekvédelmi Szövetségének elnöke, aki szerint igen kedvezőek a visszajelzések a múlt heti akcióorozatokat követően.

Igény az összefogásra

Meglehetősen nagy az érdeklődés is, ezért úgy látja: a múlt szombati Kossuth téri nagygyűlésen megfogalmazott gondolatok visszhangra találtak, és az emberekben – az évtizedes megosztó politizálás után – valóban megvan az igény az összefogásra, a szolidaritásra.

A demokráciáért, a szociális biztonságért, valamint az emberi és munkavállalói jogok megőrzésért hirdetett D-Day (D-Nap – a második világháborúban a szövetsége-

sek partraszállásának elnevezése) akcióorozatát hetven szakszervezet és civil szerveződés közreműködésével létrejött akcióegység szervezte. A Kossuth téri tüntetésen Kónya úgy fogalmazott: a munkavállalók azt várják, hogy az összefogás, a szolidaritás, és ne a megosztottság jellemezze a magyar társadalmat. Szerinte az emberek normális, békés országban akarnak élni, és ennek érdekében véget kell vetni a háborúskodásnak. Kifejtette: az embereknek elégük van abból, hogy – egyebek között – politikai beállítottságuk szerint bélyegzik meg őket. A következő napok feladata a szombati demonstráción mindenki számára váratlanul bejelentett mozgalom elindítása, amit az akcióegységhez csatlakozott ágazati szakszervezetek támogatnak – állította Kónya Péter. Nem tagadta, volt bizonyos kockázata annak, hogy erről előzetesen nem egyeztettek, de tartottak attól: ha a Szolidaritás zászlóbontását vitára bocsátják, sokan lesznek, akik azonnal megtámadják a kezdeményezést. Kónya Péter egy lapinterjúban elismerte: az a néhány ember, akivel

Széles társadalmi rétegeket fogna át a lengyel mintára szerveződő magyar Szolidaritás

Fotó: MTI

közösen elhatározták a mozgalom meghirdetését, kész helyzetet teremtett, de vállalják a döntés felelősségét. Az eddigi reakciók pedig szintén őket látszanak igazolni.

„Övék lehet a pálya”

„Ha nem hibázzák el, övék lehet ez a pálya” – így kommentálta a D-Day akcióorozatát blogjában Török Gábor politikai elemző. Szerinte az embereknek igényük van hitelesnek tetsző arcokra, és Kónya, illetve Árok Kornél, a Hivatásos Tűzoltóságok Független Szakszervezetének elnöke ilyen lehet. Kónya nem ennyire derülátó, mert bizonyos benne: egyebek mellett a szakszervezetek széthúzása miatt sem vezet egyenesen a sikerhez. Magyarországon ráadásul a vezetők elég

gyorsan koptak, ezért maga azt sem tartja kizártnak, hogy mire a Szolidaritás valóban ütőképes erővé válik, már egészen mások állnak majd a mozgalom élén.

Kónya ezzel kapcsolatban emlékeztetett a rendszerváltás emblemikus figuráira, akik közül a legtöbben elűntek a süllyesztőben.

Abban viszont egyetért az elemzővel, hogy bizonyos tekintetben az akcióegység vette át a pártok szerepét, hiszen a mozgalom olyan demokratikus alapértékek védelmére szerveződött, amelyek mellett nem a szakszervezeteknek, hanem sokkal inkább a politikai erőknél kellene a legharcosabban küzdeniük. A Szolidaritás azonban nem politikai szerveződés, hanem egy újfajta társadalmi összefogásra tett kísérlet – hangsúlyozta. Ahhoz nem voltak

elegen a Kossuth téren, hogy például az érdekegyeztetés vagy a munkavállalókat sújtó kormányzati intézkedések kapcsán azonnali eredményekben reménykedhetnénk – mondta a *Népszabadságnak* Kónya. Szerinte ahhoz viszont elegendő volt, hogy útjára indítsanak egy mozgalmat, bár azon érdemes elgondolkozni: miért nem sikerült megszólítani a budapestieket. A résztvevők többsége ugyanis vidékről érkezett, és ez mindenképpen magyaroztatást igényel.

Elégedetlenség vagy apátia?

Támadásról egyelőre nincs szó, most a pontos részleteket, célokat várja mindenki – nyilatkozta Nagy Attila Tibor. Ha a Méltányosság Politikaelemző Központ munka-

társa szerint sikeres lesz a kezdeményezés, akkor ellenzéki térfélen megjelenik először egy parlamenten kívüli szervezet, de hosszabb távon – ha ügyesen szervezkednek – a mozgalomból akár új ellenzéki párt is létrejöhet. Erre szerinte nyitottak lehetnek a választók, azok ugyanis, akik csalódtak a Fideszben, egyelőre nem tudják eldönteni, melyik mai parlamenti párt mellé álljanak.

Másképp vélekedett Závecz Tibor. A Szonda Ipsos véleménykutatási igazgatója úgy látja: a magyar társadalom olyan mély apátiába süllyedt, hogy egy új közéleti vagy politikai erő mozgósítása egyelőre lehetetlen. A kormányváltás óta jöttek ugyan létre különböző szervezetek, de egyikük sem tudott mély gyökeret verni. Hasznos és fontos tényezői ugyan a demokráciának, hiszen minden érdekkifejezés lényeges, de egyelőre szó sincs arról, hogy a közeljövőben megismosodhatnának. Magyarországon sajátos helyzet alakult ki: elégedettségéről ugyan nem beszélhetünk, de apátia és nem a mozgalmak indításához szükséges túlfűtött érzelem uralkodik a társadalomban – mondta a kutatási igazgató. Závecz szerint a mozgósításra a pártoknak van a legjobb lehetőségük, de ők is nehezen küzdenek meg ezzel a feladattal. Elég, ha olyan politikai akcióra gondolunk, mint az időközi választás. Oda is alig megy el néhány ember – tette hozzá Závecz. ◀

Lap-top

A nap címe. Az USL a parlament elhagyásával fenyegetőzik, *Evenimentul zilei*

Magyarázat. Az okot arra, hogy tagjai lemondjanak képviselői tisztségükről (persze nem fognak, ne ijedjünk meg) az ellenzéki tömörülés a fő kormánypart vezetőinek sorozatos csalásaiban és visszaéléseiben találta meg. De mi nem ezért idéztük a feltehetően kemény kommentárokat kiváltó kijelentést, hanem az egyik csaló: Roberta Anastase cinikus válasza miatt. Az amazon cinikusan azt válaszolta az ellenzék öngyilkossággal való fenyegetőzésére: éppen jó, így megoldódik a parlament létszámcsoökkentése. A minta valószínűleg több munkaközösségben, de akár családban hatni fog: minél többen tűnnek el azok közül, akik főlegesen szívják a levegőt, nehezítik a többiek dolgát, tehát a feleslegesek közül, annál könnyebbé válik a megmaradtak élete. Ez pont ilyen demokratikusan zajlik az átlatvilágban is.

El van találva. Crin Antonescu kifejezése azzal kapcsolatban, hogy az ellenzéki szövetséget hagyják el a vezető emberei: „Lehet, hogy még tanúi leszünk kilépéseknek. Amióta vagyunk, ebben az országban a gyávaság és a cinkosság versenye folyik. Erre alapoz Basescu úr is.” (*Curierul Național*)

Fogyatékosok... A *Cotidianul* (is) megírja, hogy Traian Basescu nem hajlandó megjelenni az Országos Diszkriminációellenes Tanács – azaz Asztalos Csaba – színe előtt, holott megint törvényt sértett. (Emlékszünk még a „bűdös cigányra”, a kis roma újságírólanyra? Akkor legalább csak a feleségének mondott ilyen közönséges dolgokat, legutóbb a királyi sarjakat nevezte fogyatékosoknak – nyilvánosan.) Persze semmibe venni egy állami intézmény hivatalos felosztását, önmagában törvénysértés. Az elnök szóvivője szerint politikai machinációról van szó; annyit megjegyzünk, hogy az elnök tényleg nem futott árulkodni a Diszkriminációellenes Tanácshoz, amikor őt nevezték fogyatékosnak.

A nap állírá. Traian Basescu a schengeni megalázó kudarc után felelősséget vállalt Roberta Anastase újabb parlamenti „elszámolásáért” is (az öt szavazatot a tizenegyből többségnek tekintette).

Minden napra egy mondás

„A kannibálok jobb szeretik azokat, akiknek nincs gerincük.” Stanislaw Lem

Népszámlálás

Horváth István

A fejlődés: javulás?

(...) Lehetetlen, hogy néhány száz millió egyformán élő, érző, gondolkodó, dolgozó s öltözködő és mindenképpen összetartozó ember a nyelvi különbség egyetlen korlátját, vagy a kötelező soknyelvűség felesleges terhét sokáig vállalja. (...)

Megállapodásos és közakarattal szabályozható s fejleszthető nyelv kell ide, akárcsak az egyes tudományok tolvajnyelve, akárcsak a telegráf írásjele, akárcsak a menetrendek utaló figurái. Minden várható és előrelátható fejlődés a világnyelv felé visz – még olyan lelki területen is, melyek, mint költői művészet, külön titokzatos szerelemben élnek az egyes nyelvek géniuszával.

Míndez pedig, mint a kollektívizmus, akkor is eljönne majd: minden bizonnyal és elkerülhetetlenül, ha nem is volna kívánatos, ha több halálba kerülne, mint amit az élete megér, ha több jó és szép pusztulna bele, mint amennyi jót és szépet biztosít. De ezt a mérleget ezt a mi mostani eszünkkel nehéz megvonni. Mindent összevéve: ma jobb, mint tegnap volt; a világ hasonlít-hatatlanul szebb s megmérhetetlenül több ember boldog most, mint bármikor a vissza-belátható történelmen végig. Mért változnék ez meg az eljövendő változásokkal? A sok törvény közt, melyet mind öröknek hittünk s melyekről még a természettudományban is kiderült, hogy változandóak: ez az egy törvény mért ne volna állandó – az, hogy a fejlődés: javulás? Eszperantónak nevezze a különben hűvös eszű Samen Hof doktor az ő világnyelvét – a remény kezesének. Legyünk hűvös eszűek, hogy annál hevesebben remélhessünk.

Ignotus: *Eszperanto, Nyugat, 1911, 18. szám*

SZELLEMI DÉZÉS

Zöldszigeti veszedelem

A honi polgárok közül az, akinek van féltlenivalója (tyúkoltól a páncélmackóig), most megkönnyebbülten sóhajt föl, no, ezeket lefűlte a rendőrség. Az eset még napokkal ezelőtt történt, de az illetékesek csak most hozták a honi rendvédelmi szervek tudomására, hadd tudatosuljon Románia polgáraiban, miért is nem törli az Egyesült Államok a vízumot. Hiszen az atlanti régióban minden összefügg, a megbízhatatlanság és bizonytalanság honunkat minden elnöki látogatás ellenére az elővigyázati zónába sorolja. Bár Afganisztánban NATO-bőrben román katonák is hullanak a hadműveletek során, Romanisztán exportja folyamatos nyugat felé. Mind többször hallunk bűnözésről, gyilkosságokról és erőszakos barátkozásról védtelen nőkkel, amelyeket a hon állampolgárai követnek el odakinn. (Különben roma bűnözés nincs.) Ilyenkor a Kárpátok bécárnyékában boldogtalankodó adóalany felszusszan, mint a bevezető mondatban leszögeztük: jaj de jó, hogy nem nálunk történt. Mint ismeretes, az ír bűnüldözési szervek egy húsz fős bandát orrintottak ki, fűltek le, majd vettek őrizetbe. Remélhetőleg szorosba, hogy meg ne szökhessenek. Fontos volt a média számára annak közlése, hogy az elkövetők bár az egykor egységes dák államból utaztak ki, ám mégiscsak romlott romák. (Különben pedig nincs roma bűnözés.) Több mint 200 ezer euróra követtek el rablást, amely után feltehetően nem fizettek adót a bukaresti államkasszába, nem is növelték vele a GDP-t. A holmi visszakerül – ha még megvan – jogos tulajdonosához, s ha nem, az Interpol kideríti, hogy az egyesült európai alvilág feketepiacain terítették. (Ezalatt az itt maradt bandák öklüket ráják szegyenükben, bezzeg neki ilyen szép holdjünk soha nem lesz.) Mármarosi népművészek viszont már faragják ama világszerte megcsudált szép pásztorbotokat, amelyekkel üthetik nyomát a szákmánynak – ha kudarc vón. A lefűltek, miután hosszabb vizsgálati fogságban sánylódnek – tévé, börtönkönyvtár, kalóriadús étrend, változatos testedzés, széleskörű választék multikulturált és színesbőrű gumindokban és műgyöke-ekben –, elítélik őket. Ismerve a honi börtönviszonyokat, eu-komfort bánásmódban részesülnek odaát, a közönséges írekkal zárják össze őket. A két évtől tizennyolc évig terjedő továbbképzés végén mint közepesen és magasán kvalifikált robbantási szakemberek, terroristák kerülnek ki, s azonnal alkalmazást nyernek Észak-Írországbán, különös tekintettel Londonderry és Belfast feszültségkezelői pontjaira. Ott ugyanis már megvalósult az integráció. Mindenki felrobbanhat nemre, fajra, bőrszínre való tekintet nélkül.

Sebestyén Mihály

Lehet más a Szolidaritás?

A magyar Szolidaritás szakszervezeti szövetség létrehozása önmagában politikai üzenet. A megnevezés félreérthetetlenül egy, a kommunista diktatúra és a Fidesz-hatalom közti feltételezett párhuzamra utal. Hogy ez a párhuzam eltűzött, kétségtelen, de amíg a Fidesz megpróbál visszaélni kétharmados hatalmával és – a társadalmi párbeszédet a maga módján értelmezve – a társadalom bizonyos csoportjait megpróbálja kizárni az egyeztetésekből, aligha tekinthető teljesen megalapozatlannak. Az persze tény, hogy az ország nehéz helyzetben van, s az is tény, hogy ezt a helyzetet főbb vonalaiban az előző kormányzatok elhibázott politikája alakította ki. Bizonyos fájdalmas intézkedések feltehetőleg elkerülhetetlenek. Ezek egy részét a Bajnai-kormány végnapjaiban már maguk a szocialisták elindították. Igaz, akkor a Fidesz és szövetségese még a megszorítások politikájáról beszélt, s azt ígérte, hogy ő ettől a lehetőségtől határozottan

elzárkózik. Pedig már akkor tudnia kellett volna (feltehetően tudta is), hogy erre maga sem lehet képes. Csak hogy meg kellett nyerni a választásokat. Ahogyan korábban a szocialistáknak is. Minden áron. S úgy tűnik, a megtévesztés árát nekik is meg kell fizetniük. Ahogyan a szocialistáknak is meg kellett...

Igaz, a Fidesz megpróbál még idejében elébe menni a kockázatoknak. Még hozzá úgy, hogy további kockázatokot vállal. Kétségtelenül a jó cél érdekében is. Az eladósodottság mérséklése, az egymillió új munkahelyre vonatkozó ígért teljesítése, a vállalkozások fellendítése a választási ciklus végéig számottevően javíthatja a lakosság helyzetét. Erre azonban, ha nem is kizárólag, de főként a lakossági jövedelmek megnyirbálása, a munkavállalók érdekeinek a munkaadók javára történő csorbítása, a méltánytalan jövedelmeknek a rendszerbe való visszaterelése teremthet lehetőséget.

Hasonló intézkedésekre a világrendszer többi állama, a leghatalmasabbak is fokozatosan rákényszerülnek. Az igazi problé-

ma az, hogy ezeknek a fájdalmas intézkedéseknek a meghozatala csak az érintettek bevonásával, a kormányzati kártyák kiterítésével, a tisztességes, türelmes, racionális érvekre alapozó párbeszédrel lenne megnyugtatóan kivitelezhető. Az Orbán-kor-

mány azonban mintha nem ezt az utat járná. Persze maga az ellenzék sem. Ezt mi sem bizonyíthatná világosabban, mint az a tény, hogy bár a Fidesz népszerűsége csökken, az

elvesztett hívek nem a szocialistákhoz vagy az LMP-hez csatlakoznak. Csupán a Jobbik népszerűsége növekszik, némiképp. A szakszervezeti mozgalom az egyetlen, amely élénkület látszik. S a kormányzat nem csak arra törekszik, hogy a köznyelvi kifejezés értelmében „ura maradjon a helyzetnek”, hanem továbbra is megpróbálja mindenkire ráerőltetni az akaratát, azokra is, akik esetleg nem értenek egyet vele. Ez pedig csak növelheti azoknak az elszántságát, akik ragaszkodnak a véleményükhöz. A bölcs uralkodó, ezt már a régi kínaiak is tudták, igyekszik mindenkit megnyerni saját céljainak, s azok iránt sem

mutat ellenszenvet, akiket nem sikerül. Megpróbálja őket is megérteni. Még akkor is, ha ők esetleg nem sok hajlandóságot mutatnak ugyanerre. A magyar politikában ma sem ez történik. Továbbra is a saját igazság kizárólagosságába vetett hit, a másik iránti gyűlölet az uralkodó. Senki, senkit nem akar megérteni, uralkodni akar csupán.

Ellentétes törekvéssekkel legfennebb a szakszervezeti mozgalomban találkozhatunk. A jobboldali beállítottságú (a Szolidaritásból is kimaradó) munkástanácsok és a baloldali beállítottságú ágazati szakszervezetek számos alapkérdésben egyetértenek. Politikai pártállástól függetlenül. Lehet, hogy a lengyel Szolidaritással vont párhuzam mégiscsak helyénvalónak bizonyul? Hogy a szakszervezeti küzdelmekben alakulhatnak ki annak az új politikai rendszernek a csírái, mely többé már nem a politikai pártok közti engesztelhetetlen gyűlölet, hanem az ellentétes elvek érdekek komplementaritásának hitén, azaz a tényleges demokrácián alapulhat?

A következő két esztendőben fog eldőlni, hogy képesek-e megfontoltan élni az eséllyel.

Bíró Béla

Röviden

Orosz közeledés

A román fél kérésére közvetítők nélkül érkezhethet ezután az orosz gáz Romániába – jelentette ki Alekszej Miller, a Gazprom elnöke tegnap Ion Arion gazdasági miniszterrel való találkozását követően. A gazdasági minisztérium közleménye szerint a Gazprom ugyanakkor befektetési szándékkal érdekli a romániai villanytelepek, földgáztárolás, illetve kitermelések iránt is.

Hétlejes benzínár?

Annak ellenére, hogy az illetékek 0,8 százalékos emelkedése csak kis mértékben befolyásolja az árak alakulását az üzemanyagpiacon, a benzin és gázolaj literenkénti ára minden bizonnyal eléri a 7 lejt jövőre – jelentette ki Ion Tache, a Romániai Magánbenzinkutak Szövetségének elnöke, aki szerint a helyzet igen komolyra fordulhat, ha az állam nem avatkozik közbe.

Becsődölhet a Dexia

Támogatni kívánják a nehéz helyzetbe került Dexia bankot az érintett országok, Belgium, Luxemburg, Franciaország kormányai – írta az MTI. Ha ez nem történne meg, a Dexia lehet az első európai pénzügyi intézmény, amely áldozatul esik az adósságválságnak. A bank sorsáért már komolyan aggódnak a piacok, miután értékpapírjainak árfolyama hétfőn több mint tíz, tegnap pedig negyven százalékot esett. A Dexia három éve 6,4 milliárd euró tőkecsökkentést kapott a tulajdonos kormányoktól – most azért került nehéz helyzetbe, mert több milliárd értékű görög államkötvényt vásárolt fel.

„Tőke vagy háború”

Habár gazdasági és politikai szempontból egyaránt költséges, az Európai Uniónak sürgősen újra kell tőkésítenie bankjait, ha el akarja kerülni a pénzügyi szektor teljes összeomlását – figyelmeztetett Austan Goolsbee, Barack Obama amerikai elnök egykori gazdasági tanácsadója. A szakember nem zárta ki annak lehetőségét, hogy a megoldatlan problémák háborúhoz vezethetnek.

A Wall Street ostroma

Egyre nagyobb méreteket ölt az Egyesült Államokban a gazdasági és pénzügyi szektor túlkapasai ellen tiltakozók megmozdulása. A „Foglaljátok el a Wall Street” mottót viselő demonstrációsorozat résztvevői már lassan három hete spontán felvonulásokat tartanak Amerika nagyvárosaiban, ahol feltűnő jelmezekkel protestálnak a gazdasági válság okozta megszorítások ellen – számolt be róla a Ziarul Financiar.

Spontán sztrájk a Nokiánál

Sipos M. Zoltán,
Szakács Zsuzsanna

► Kis híján általános sztrájk tört ki tegnap a nemeszsuki Nokia gyárban, miután a meghatározott időre felvett alkalmazottak több száz fős csoportja spontánul negyven percre beszüntette a munkát. Míg egyes médiumok négy száz – zömmel őrző-védő tevékenységet ellátó – sztrájkoló személyről számoltak be, mások szerint ennek csupán fele tette le a munkát. A dolgozók ezzel fejezték ki kétségbeesésüket és tiltakozásukat a finn cég napokban bejelentett bezárása ellen, de abbéli félelmüknek is hangot adtak, hogy kevesebb végkielégítést kaphatnak, mint meghatározatlan munkaidőre felvett kollégáik.

A sztrájkokról azonban nem mondanak le a dolgozók, a Nokia Metal szakszervezet mára halasztotta a teljes körű munkabeszüntetést. Nevük elhallgatását kérő források szerint a mai nap folyamán az összes meghatározott időre felvett munkás sztrájkolni fog, ami azt jelenti, hogy minden műszakban leállnak a munkával.

Végzetes mulasztás

A végkielégítésekről ma kezdtek el tárgyalni az érdek-

védelem és a vállalatvezetés képviselői, az üzemi szakszervezetek azonban már napokkal korábban felvették a kapcsolatot a Nokia Bochumban bezárt egységének képviselőivel annak érdekében, hogy a romániai kártérítések összhangban legyenek azzal az összeggel, amelyet egykor kaptak a németországi dolgozók. A Mediafaxnak nyilatkozó nemeszsuki alkalmazottak ugyanakkor azt ál-

lítják, a kollektív munkaszerződésben nem szerepel semmilyen kitétel a jóvátételi követelésekre abban az esetben, ha az üzem hamarabb bezárna, a dokumentumok csupán a minimálbér, illetve az ünnepekkor járó prémiumok szintjét rögzítik. Az érintettek úgy fogalmaztak: senki az itt dolgozók közül nem hitte volna, hogy a finn cég máshová helyezi Kolozs megyei üzemét 2014. január 31-

e előtt, amikor érvényét veszti a dolgozókat tömörítő szakszervezet és az üzem vezetője közötti szerződés.

Mint Vákár István, a Nokia-ügy kivizsgálásával megbízott megyei tanácsi bizottság RMDSZ-es tagja lapunknak elmondta, az elbocsátások, illetve végkielégítések ügye a különböző végzettségű dolgozók miatt is rendkívül kényes. „A nemeszsuki üzemben felső-

fokú végzettséggel rendelkezők és szakképzetlen munkások egyaránt dolgoztak, a gyárbezárás az utóbbiakat hátrányosabban érinti, hisz nekik nehezebb lesz elhelyezkedniük. Ez számos, elsősorban Kolozs megyei falvakból származó személyt érint, köztük sok magyar embert is” – mutatott rá a megyei tanácsos.

Stagnál a bizottság

Mint megtudtuk, a „válságbizottság” munkája sem haladt előre, így egyelőre nem tudni pontosan milyen megállapodást kötött Romániába való településekor a finn cég a megyével. „Tudtommal eddig semmi fejlemény nem történt a szerződés tüzetesebb megvizsgálása ügyében – fogalmazott az ÜMSZ-nek Vákár István. – Jogszként és a múlt héten felállított bizottság elnökeként, egyben Marius Nicoară volt megyei tanácselnök utódjaként Alin Tișe megyei tanácselnöknek van hozzáférése a szerződés teljes szövegéhez. Eddig azonban még nem hoztak az ügyben semmit a tanácsstagok tudomására.” A tanácsos szerint erre csak azután kerülhet sor, hogy Kolozs Megye Tanácsa tárgyalja a Nokia üzem vezetőjével. ◀

Nemeszsuki visszavágó. A munkások sztrájkjukkal keményítenének be a vállalatvezetésnek. Fotó: Mediafax

Görög diétán a Romtelecom?

ÜMSZ

► További pénzügyi konszolidációs lépésekre szólították Görögországot az euróövezeti országok pénzügyminiszterei, miután Athén bejelentette, hogy nem tudja teljesíteni az ideai államháztartási hiányt. A miniszterek luxembourgi találkozóját követően, hétfő éjjel tartott sajtótájékoztatóján Jean-Claude Juncker, a miniszteri csoport elnöke ugyanakkor továbbra is kizárta, hogy szóba kerülne a déli állam kilépése az euróövezetből. Hozzátette: a miniszterek üdvözlik Athén múlt héten bejelentett intézkedéseit, ám fontosnak tartják ezek szigorú végrehajtását is.

Mint mondta, azt szeretnék, ha a következő években teendő kiegészítő intézkedésekről Athén szorosban egyeztetne az Európai Bizottság, az Európai Központi Bank és a Nemzetközi Valutaalap (IMF) szakértőivel.

Az idő pénz

Görögország várhatóan csak novemberben kaphatja meg a támogatására kidolgozott 110 milliárd eurós hitelcsomag következő 8 milliárd eurós részletét. Juncker ezt azzal indokolta, hogy a hitelezők szakér-

tői csoportja még nem készítette el friss jelenését.

A luxembourgi sajtótájékoztatón Olli Rehn, az EB pénzügyi biztosja is megerősítette, hogy a miniszterek megállapodtak azokban a feltételekben, amelyek mellett a hitelező országok biztosítékot kaphatnak az Athénnek nyújtott támogatás visszafizetésével kapcsolatban, ennek részleteit azonban közölték.

Evangelos Venizelos görög pénzügyminiszter a találkozó után követően ismételt hangsúlyozta, hogy bár strukturális problémákkal küszködik, országa nem hajlandó az euróövezet bűnbakjának szerepét vállalni.

Leminősített OTE

Ezzel egy időben a Moody's hitelminősítő egy fokozattal B1-ről B2-re rontotta, negatív kilátással a görög OTE társaságot, amely jelenleg a Romtelecom többségi tulajdonosa. A ház a görög makrogazdasági helyzet komolyságával indokolta döntését, hozzátéve: a telekommunikációs vállalat helyzetét a kiéleződött konkurenciaharc és költségei lefaragásának kényszere tovább nehezíti. A Moody's elemzői ugyanakkor nem hagyták figyelmen kívül, hogy az OTE helyzetét pozitívan befolyásolja az, hogy 40

százalékban a német Deutsche Telekom tulajdonában van. A román távközlési tárca tavaly év végén ajánlotta fel a görög cégnek megvételre az állam Romtelecomban levő kisebbségi részvénycsomagját, a görög vállalatvezetés azonban nehéz gazdasági helyzetére hivatkozva visszautasította ezt.

A telekommunikációs ágazaton túl a hazai bankszektorban is érezeti hatását a görög krízis: a Görög Mezőgazdasági Bank (ATE Bank) tegnap jelentette be, hogy eladja romániai részlegét – adta hírül az Adevărul. A görög állam által 70 százalékban tulajdonított pénzügyintézetnek az Európai Bizottság javaslatára 2013-ig teljes átszervezést kell megvalósítania – ennek része a romániai alégség eladása is.

Elemzők szerint a Romániában levő görög pénzügyintézetek kockázati tényezőt jelentenek a pénzügyi szektorra nézve. A Görög Nemzeti Bank (NBG), az EFG Eurobank, a Piraeus, illetve Alpha Bank, valamint a Görög Mezőgazdasági Bank osztályzatát nemrég rontotta le a Fitch hitelminősítő. Az érintett romániai bankok közül kettő, az Alpha Bank és az EFG-csoporthoz tartozó Bancpost az ország tíz legfontosabb szereplője közé tartozik. ◀

Az instabil adórendszer elriasztja a befektetőket

Hírösszefoglaló

► Instabilnak értékeli a román Adótörvénykönyvet az országban képvisellel rendelkező régióbeli vállalkozások zöme, amely ráadásul akadályozza a hosszú távú üzleti stratégiák kidolgozását – summázta az Accace pénzügyi tanácsadó cég Romániában, Bulgáriában, Csehországban és Szlovákiában készített felmérése. A négy vizsgált ország közül Bukarest és Pozsony adórendszere a legkevésbé megbízható, szemben Szófiával, amely a válaszadók szerint adózási szempontból a térség éllovasának számít.

Míg a bolgár adók szintjével teljes mértékben elégedettek, a felmérésben részt vevő közepes és nagyvállalkozások képviselőinek csak 25 százaléka tartja elfogadhatónak a romániai adók mértékét. Legtöbben a társadalmi hozzájárulások hányadát kifogásolják – ám ennél is aggasztóbbnak tartják azt, hogy kétértelmű ezek kiszámításának módszere. A felmérés ugyanakkor arra is rávilágított, hogy az érintett cégek kevésbé tájékozottak az Adótörvénykönyv módosításait illetően. „A könyvelést és adózást érintő romániai törvények és jogszabályok gyakori változása reális problémát jelent a vállalko-

zások számára, ami könnyen elbátortalanítja a befektetőket” – magyarázta Mihaela Virlean, a tanácsadó cég ügyvezető igazgatója, aki szerint a kiszámítás alapjául szolgáló üzleti mutatók pontos meghatározása, az eljárások egyszerűsítése sokat segítené egy befektetőbarát környezet megteremtésében.

A témában éppen a tegnap szólt meg Mugur Isărescu, a Román Nemzeti Bank kormányzója is a jegybank és a Mediafax által szervezett „Romániai pénzügyi fórum 2011” rendezvényen. Mint fogalmazott, az adók és a társadalombiztosítási hozzájárulások (CAS) csökkentése kézenfekvő, könnyű, egyszerű kormányintézkedésnek tűnik, ám negatív hatásai mindössze fél év alatt megmutatkoznak. A jegybankelnök elismerte, hogy az alacsonyabb CAS-szint ösztönözheti a befektetéseket, de figyelmeztetett, hogy az államkasszából ezáltal kimaradó összegek a közberuházásoktól vonnának el pénzeket.

Mint ismeretes, a kormány már több ízben kilátásba helyezte, hogy legkésőbb 2011 második felében csökkentik a munkaadók számára előírt CAS-hozzájárulások mértékét, az intézkedést azonban kedvezőbb időpontra halasztották. ◀

Élősködőkre vadásznak

Hírösszefoglaló

► Az ország nyugati és középső részében eltűnőben a rüh és a tetű, a déli, délkeleti megyében azonban még mindig több száz hátrányos helyzetű gyerek él együtt a veszélyes parazitákkal – derült ki az iskolás- és óvodáskorú gyerekek egészségi állapotát országosan rögzítő orvosi vizsgálatok eredményeiből. Mivel a tavalyi tanév végén több megyében is rüh-, illetve tetűfertőzésről érkezett jelentés, a felmérést végző egészségügyi szakemberek kiemelt figyelmet fordítottak a higiéniai viszonyok ellenőrzésére. Szilágy megyében, ahol az elmúlt hónapokban szigorú ellenőrzések folytak a közoktatási intézményekben, szinte eltűntek a kórokozók: tízszer kevesebb gyerek bizonyult érintettnek a tavalyi év hasonló időszakához képest. Összesen 475 intézményt, 35 ezer gyereket látogattak meg a megyei közegészségügyi igazgatóság szakemberei, 17 tetves gyereket azonosítottak az ellenőrzés során. Tavaly 200 esettel szembesültek az ellenőrök. Az orvosok figyelmébe kerültek: a tetvesedés „intézményes” betegség, azokban az iskolákban, ahol felüti a fejét, a legszigorúbb előírások ellenére is újabb esetek fordulhatnak elő, ezért a tanítók és a pedagógusok odafigyelésére is számítanak. Prahova megyében az idén több mint száz tanuló esetében azonosították az élősködőket, mind egyikük rossz körülmények között él, hátrányos helyzetben lévő gyerek: többségük olyan otthonban él, ahol nem megoldott a csatornázás és az ivóvíz biztosítása is problémát jelent. A tavalyi tanévben nemcsak vidéken, de a fővárosban is volt tetűriadó, több tucat iskolából jelentettek fertőzést a gyerekekért felelős pedagógusok. ◀

Csigalassú bíróságok

Antal Erika, Kovács Zsolt

► Továbbra is évekig kell várni az ítélethozatalra a hazai peres ügyekben annak ellenére, hogy már tavaly életbe lépett az igazságszolgáltatás „kis reformja” címet viselő törvénycsomag, és október elsejétől új, korszerűbb polgári törvénykönyvre alapoz az igazságszolgáltatás. A reform az elképzelések szerint egységesítette a bírói gyakorlatot (elejét vette annak, hogy az első és másodfokú ítéletek között túl nagy legyen a különbség), és felgyorsította az igazságszolgáltatás ütemét. A Legfelsőbb Bírói Tanács adatai szerint azonban a 2010-ben megkezdett folyamat nem váltotta be a hozzá fűzött reményeket: húsz százalékkal csökkent ugyan a bírósági ügyek száma idén a tavalyi adatokhoz képest, de hetven százalékkal nőtt az ítéletbátlák (fellebbezési bíróságok) forgalma, így nemhogy gyorsult volna az igazságszolgáltatás, de a korábbiakhoz képest lassúbbá vált. Az abszolút rekord Bukarestben született: a fővárosban 580 napot (majdnem két évet) kellett várni egy polgári peres ügyben ahhoz, hogy az első tárgyalás időpontját kitűzzék. A peres ügyek száma a statisztikai adatok szerint tavaly megközelítette a hárommilliót, ez azt jelenti, hogy minden hatodik állampolgárt érint az egyre lassúbb igazságszolgáltatás. Szerencsétől is függ, hogy ki mikor kerül sorra.

Kis város, kis ügy

Székelyföldön úgy látják: előny, ha valaki kisebb városokban fordul bírósághoz. „A polgárhelyi ügyek átfutási ideje főként az adott bíróság terheltségétől függ” – mond-

A bírák túlterheltségére, az ügyvédek az ítélethozók tájékozatlanságára panaszkodnak

ta el lapunk érdeklődésére tapasztalatait Miklós Erzsébet sepsiszentgyörgyi bíró, aki úgy véli, hatáskörében viszonylag gyorsan működik az igazságszolgáltatás. Háromszéken 3-4 hét alatt kitűzik az első tárgyalást, a sepsiszentgyörgyi bíróságon napi 50-60 polgárhelyi ügy kerül terítékre, ez a mennyiség pedig – állítja a bírónő – nem okoz csúszásokat. Ezzel szemben nagyvárosokban a bíróságok zsúfoltsága miatt akár 5-6 hónapig is várni kell, amíg az első tárgyalást kitűzik. „Ennyi idő alatt Sepsiszentgyörgyön már le is zárnak egy ügyet” – magyarázta Miklós Erzsébet. A szakemberhiány azonban a kisebb városok bíróságaiiban is érződik. A sepsiszentgyörgyi bírónő körzetében a telekügyek tárgyalása okoz például nehézséget, mivel nincsenek saját topográfus szakértők, ezért más megyék szakértőit kéri fel véleményezésre. A dokumentáció előkészítése miatt megnyúlhat a várakozási idő.

Ügyvédek kontra bírák

Marosvásárhelyen ellenben a helyi ügyvédek azt ál-

lítják: a polgári perek tárgyalási üteme nem a bíróság székhelyétől, hanem a bíró személyes hozzáállásától függ. „A közelmúltban három helyen volt ügyem: Marosvásárhelyen, Gyergyószentmiklóson és Bukarestben. A bukaresti bíró épp annyi idő alatt hozott döntést, mint a gyergyószentmiklósi, holott aznap száz ügye volt” – osztotta meg nagyvárosokban a bíróságok tapasztalatát. A marosvásárhelyi igazságszolgáltatás kiábrándító – tette hozzá a jogász, aki úgy látja: a bírák, néhány kivétellel, arrogánsak az ügyvédekkel szemben, és úgy döntenek, hogy nem ismerik a peres anyagokat, a tárgyalásra pedig nagyon sokszor nem is készülnek fel a napirenden lévő ügyből.

Nem ismerik a polgári törvénykönyvet

Oktober elsején hatályba lépett az új polgári törvénykönyv (Ptk), amelytől Cătălin Predoiu igazságügyi miniszter radikális változást vár. A tárcavezető ügy fogalmazzott: a Ptk együttműködésre ösztönzi mindazokat,

akik részt vesznek az igazságszolgáltatásban, vagy megoldást várnak a hazai bíróságoktól. Miklós Erzsébet ezzel kapcsolatban úgy fogalmazott: amíg nem lépnek érvénybe a polgári perrendtartásra vonatkozó jogszabályok is, addig nem várható érdemi változás.

Jung Ildikó szerint az új polgári törvénykönyvet még a jogászok sem ismerik. „A jogszabály még nem kapható sem a törvényszék boltjában, sem más kereskedésben, ezért csupán azok a részletek ismeretesek az ügyvédek előtt, amelyekkel a sajtó kiemelten foglalkozott” – mondta az ügyvédnő.

„Nekem másfél éve húzódik a válóperem. Szándékosan lassíthatja az igazságszolgáltatást az, akinek ez érdekében áll” – nyilatkozta megkeresésünkre egy marosvásárhelyi férfi. A magát áldozatként bemutató alperes elmondta: feltétlenül élne az új polgári törvénykönyv nyújtotta lehetőségekkel, például a házassági szerződés intézményével, mert így ma nehezen megoldható konfliktust el lehetett volna kerülni. ◀

Röviden

Kézbesítik a munkakönyveket

A Maros megyei munkaügyi hivatal felszólította a munkáltatókat, hogy a következő időszakban vegyék át az eddig központilag tárolt munkakönyveket. A munkáltatói jogviszony adatait rögzítő dokumentumok tartalmát digitalizálták, ezért a továbbiakban nem tárolják a könyvecskéket.

Kevesebb gyógyszerre költünk

Jelentősen visszaeshet a gyógyszerfogyasztás a kormány által október elsején bevezetett, a gyártók által fizetett, úgynevezett claw-back-ado miatt. A gyógyszer-gyártókat tömörítő országos érdekvédelmi szervezet becslései szerint harminc százalékkal kevesebb készítményt vásárolhat a lakosság a következő időszakban, mint a tavalyi év hasonló időszakában. A gyártók az adót nem a gyógyszer előállítására, hanem a forgalmazói árá alapján fizetik, ez pedig tartalmazza a forgalmazás költségeit, a gyógyszer-tartárok által alkalmazott árrést és az áfát (TVA-t) is. Egy olyan készítmény után, amelynek előállításának értéke száz lej, akár 136 lejes claw-back-ado is fizethet a gyártó.

Taxisgyilkosság Bukarestben

Brutális kegyetlenséggel gyilkoltak meg egy taxist tegnap a fővárosban, a bűncselekményről a 112-es segélyhívón érkezett bejelentés a rendőrségre. A gyilkosság körülményeit vizsgálja a rendőrség, a helyszíni jelentések szerint az áldozat torkát elvágták. A tettheyre kivonultak a mentőszolgálatok emberei is, de már csak a halál beállt állapotban állapíthatták meg.

Már kártérít a PAID

ÚMSZ

► Először fizetett teljes összegű kártérítést a természeti katasztrófák biztosítására létrehozott biztosítási alap, a PAID: egy Iași megyei, 88 éves nő háza idén májusban földcsuszamlás miatt vált lakhatatlanná, most kilencezer eurót kapott a károsult. A Moțca faluban található ingatlan B típusú, fa tartószerkezetes, téglafalú ház volt. A teljes kártérítési összeg elegendő ahhoz, hogy a károsult eddigi lakóhelyén új ingatlant vásároljon magának. Moțcában 1744 ingatlan található, a házak alig 3 százalékára kötöttek kötelező biztosítást a tulajdonosok, a helyi polgármester példáulértékűnek nevezte, hogy a katasztrófa ellenére sem maradt fedél nélkül az idős nő. Ezen kívül még egy A típusú ház esetében ítélték meg ilyen mértékű kártérítést, de a biztosítás így sem fedezi az

ingatlan teljes értékét. A betonszerkezetes ház esetében a maximálisan kifizethető összeget, húsz ezer eurót fogják folyósítani. Az ennél nagyobb kárérték fedezetére már nem kötelező biztosítást köthet a tulajdonos, akinek 26 ezer eurós háza ment tönkre.

A PAID 2009-ben jött létre, ekkor 13 hazai biztosítótársaság csatlakozott az alaphoz. A tavaly összesen 830 ezer, egy évre szóló biztosítási szerződés született, idén azonban jelentősen megcsappant az érdeklődés: a tavaly kötött szerződéseknek alig húsz százalékát hosszabbították meg. Törvény szerint 500 lejre büntethetik az önkormányzatokat azokat az ingatlantulajdonosokat, akik nem kötik meg a kötelező biztosítást. Eddig 75 kártérítési ügy indult el, és 32 esetben döntött a PAID a részleges kártalanításról. ◀

www.erdelyi.tv

Döntse el Ön, melyik lesz 2011 nyertes szüreti bálja!

SZAVAZZON KEDVENC TELEPÜLÉSÉRE a következő sms számon: 0771-653 504

Nyeremények

Kétszemélyes hétvége a Danubius Hotelbe
Bűnügyi film a nyertes településről

Az ERDÉLYI MAGYAR TELEVÍZIÓ szeptember 1 - november 3. között televíziós vetélkedőt rendez, hagyományos, éjszakai mulatságot szervező táncospartok, egyesületek, közösségek számára. Részletek a www.erdelyi.tv oldalon

Fődíjként az Erdélyi Magyar Televízió egy éven keresztül figyelemmel kíséri a közösség rendezvényeit, életét, és elküldi egy bemutató filmet a nyertes településről.

A szavazók között kétszemélyes hétvéget sorsolunk ki a szlováti Danubius Hotel jóvoltából.

ERDÉLYI MAGYAR TELEVÍZIÓ

Támogató: adwise www.profireklam.ro

Harghita Megyei Tanács

HIRDETÉS

▶ Röviden

A Visszabontás Marosvásárhelyen

A Kós Károly Akadémia Alapítvány pénteken délután 5 órakor író-olvasó találkozót szervez a marosvásárhelyi Bernády Házban, ahol Markó Béla *Visszabontás* című szonettkönyvét mutatják be. A szerzővel Kovács András Ferenc és Láng Zsolt beszélget. A könyvbemutató közreműködnek a Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem hallgatói.

Aradon a Magyar Mise

Ma este 7 órától az Aradi Filharmonia dísztermében Tolcsvay László – Tolcsvay Béla: *Magyar Mise* című oratóriumát láthatja a közönség. A díszelőadásra az október hatodikán Aradon kivégzett tizenhárom vértanú emléke előtt tisztelgő Aradi Magyar Napok keretében kerül sor, az Aradi Polgármesteri Hivatal, az aradi RMDSZ és az Aradi Kamaraszínház szervezésében. Tolcsvay László mellett az aradi előadáson olyan neves előadók lépnek fel, mint Sáfár Mónika, Sasvári Sándor, Tóth József és a Rotunda énekegyüttes. Vezényel: Tóthné Mózer Annamária.

Új tag az irodalmi Nobel-díj bizottságban

Tomas Riad nyelvész kerül a májusban elhunyt Birgitta Trotzig helyére az irodalmi Nobel-díjról döntő bizottság soraiba, de csak a jövő évtől vesz részt a testület munkájában. Az 1959-es születésű Tomas Riadot a bizottság többi tagja választotta Birgitta Trotzig helyére – közölte a svéd akadémia. Riad decemberben foglalhatja el helyét, a 2011. évi irodalmi Nobel-díjas kiválasztásában, akinek személyét csütörtökön hozzák nyilvánosságra, még nem működött közre.

Évadnyitó – festőlétrával

F. I.

▶ Malteres targonca, kifordult ajtótokok, törmelék-kupacok és falat támasztó munkások fogadtak tegnap a felújítás alatt levő bukaresti Petőfi-ház egyik földszinti termében, ahol lapzártánk után tartották a fővárosi magyarok Petőfi Művelődési Társaságának évadnyitó estjét. A belső teremben viszont hárman is szorgoskodtak, Plájás István fotóművész a parajdi sóbánya múltját és jelenét illusztráló kiállításának képanyagát készítették elő.

Budai Richárd, a bukaresti magyar kulturális szervezet elnöke az építőtelephez hasonlító teremben fogadott. „Nekem nincs mit tennem, ha ezekből az emberekből hiányzik a munkamorál. Rossz választás volt velük dolgoztatni” – legyintett ingerülten. A képeit rendezgető fényképész epésen megjegyezte: „Ha valaki meg is mondaná a munkásoknak, hogy itt pár óra múlva kiállítás megnyitó

lesz, talán el is kezdenének dolgozni.”

A bukaresti magyar kulturális szervezet értékes városközponti épületének nagyszabású felújítási munkálatait idén nyáron kezdték el, azonban a határidőket nem sikerült tartani. Nem készül-

tek el az irodahelyiségek, a mosdók, az előtér márványjárólajait a tegnap esti megnyitó előtti órákban tették le. A kiállítás megnyitó után koncertező St. George Quintett dzsessz-zenekar is a kasszinó nagytermébe szorult, a leendő koncertteremben

ugyanis szintén hatalmas befordulás fogadott.

„Itt, a koncertteremben bulikat is lehet majd szervezni” – vezetett át egy létrákkal, deszkalapokkal és szerszámokkal „díszített” terembe Budai. „Remélem, egy hét múlva már minden készen

áll” – tette hozzá, majd a bejárat felé mutatott. „Ott, középen egy talapzaton lesz a Petőfi-szobor, szemben ezzel a teremmel, amit egyébként Pilvax teremnek fogunk keresztelni. Impozáns bejáratot terveztünk, lépcsőkkel, oszlopokkal” – mondta. Kérdésünkre, hogy a nagyszabású felújítási munkálatokhoz szükséges jelentős pénzeszeget hogyan sikerült előteremteni, Budai hangsúlyozta: „mindent önerőből csinálunk.” Elmondása szerint a korábbi években az épületben egy kaszínót működtető céggel kötött bérleti szerződés nem sok hasznot hozott a Petőfi Társaságnak, inkább csak adósságokat halmozott, mostanra azonban „sikerült szintre hozni a dolgokat”. Budai reméli, hogy a felújított Petőfi-házat a bukaresti magyarság hamarosan belakja; a román fővárosban élő magyarokat koncertekkel, élő zongorakíséretes némafilmvetítéssel, előadásokkal és kiállításokkal várják ide. ◀

Órákkal az ünnepélyes megnyitó előtt a bukaresti Petőfi Ház még építőtelephez hasonlított A szerző felvétel

Filmcsemege a Filmtettfeszten

Sipos M. Zoltán

▶ Filmcsemegevel rajtol holnap az október 9-ig tartó Filmtettfeszt Kolozsváron: kilencvenhét év után ismét hazakerül Kertész Mihály, ismertebb nevén Michael Curtiz filmrendező első némafilmje, *A tolonc*. Az 1914-ben a kincses városban forgatott némafilm kalandos utat járt be, sokáig elszeltnek, megsemmisültnek hitték, míg egy, az Amerikai Egyesült Államokban előkerült kópia Európába nem került, a *Duna TV* archívumába. A meglehetősen rossz állapotban le-

vő tekercset Magyarországon nem sikerült restaurálni, így egy korábban már magyar filmeket is restauráló holland filmipari céget kért fel a Magyar Filmarchívum a kópia felújítására. Mint az a fesztivál szervezőinek tegnapi sajtótájékoztatóján kiderült, Hollandiában sem sikerült teljes egészében restaurálni a filmet, viszont már élvezhető állapotban van. „A kolozsvári fesztivállal szinte egy időben zajlik Olaszországban is egy némafilmfesztivál, ahol a hollandok már október elsején levetítették *A toloncot*, s hozzájárultak ahhoz, hogy a

Filmtettfeszten is bemutat-hassuk” – mondta Zágonyi Bálint, a fesztivál főszervezője.

Kertész ezt a filmet több helyszínen forgatta, így Kolozsváron, Torockón, a Tordai-hasadéknál és az Aranyos partján is készültek felvételek. Érdekessége, hogy ez az egyetlen mozgóképfilm, amely megőrököti Jászai Marit, illetve az egyetlen olyan magyar alkotás, amelyben a később Hollywoodban Victor Varconi néven híressé vált Várkonyi Mihályt láthatjuk játszani.

Az idén tizenegyedik kiadását érő Filmtettfeszt több

idei kiváló alkotást és színvonalas programot is kínál a magyar filmek kedvelőinek. Holnap este nyolc órától kerül sor Elek Judit *Visszatérés* című filmjének bemutatására, valamint Mátyássy Áron *T. Ú. K. – Tanár Úr Kérem!* című, Karinthy Frigyes munkáiból összeállított alkotásának vetítésére is. A pénteki és szombati napok délutánjait a szervezők a legújabb magyar dokumentumfilmek bemutatására szánták: többek közt ekkor vetítik az esemény főszervezője, Zágonyi Bálint Janovics Jenőről forgatott filmjét. Az idei Filmtettfeszt olyan

nagyjátékfilmek is megtekinthetők, mint Miklauzic Bence *A zöld sárkány gyermekei*, Rudolf Péter *Üvegtrigris 3* vagy Török Ferenc *Apacsok* című alkotásai. A vetítéseket kivétel nélkül a kolozsvári Győzelem moziban tartják.

Az idén sem maradhatnak ki a szakmai kerekasztal-beszélgetések: a Filmtettfeszt alatt mutatkozik be az év elején alakult Erdélyi Magyar Filmszövetség. A fesztivál vendége lesz Néder Sarolta, a magyarországi Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap támogatási vezérigazgató-helyettese. ◀

HIRDETÉS

QUIMBY

KONCERT

K. Produkció INFOFACTORY

2011. október 5., 20.00 óra
Jazz & Blues Club
 Marosvásárhely
 Jegyek: Zebra CD-Center
 (Bolyai utca 2), Trafik (Petőfi tér 1)

2011. október 6., 20.00 óra
Euphoria Music Hall
 Kolozsvár
 Jegyek: Kolozsvári Magyar Diákszövetség
 (Avram Iancu/Petőfi Sándor utca 21)

2011. október 7., 20.00 óra
Siculus Ifjúsági Ház
 Székelyudvarhely
 Jegyek: UFF (Kossuth Lajos utca 20)
 Bagolyvár könyvesbolt (Márton Áron tér 2)
 Mr. Music (Kossuth Lajos utca 3)

2011. október 8., 20.00 óra
A Malom (a vár mögött)
 Nagyváradi
 Jegyek: Nagyváradi Magyar Diákszövetség
 (Piata Unirii 2-4)
 Moszkva Caffé (Str. Moscovei nr. 8)

2011. október 5., 20.00 óra
Jazz & Blues Club
 Marosvásárhely
 Jegyek: Zebra CD-Center
 (Bolyai utca 2), Trafik (Petőfi tér 1)

2011. október 6., 20.00 óra
Euphoria Music Hall
 Kolozsvár
 Jegyek: Kolozsvári Magyar Diákszövetség
 (Avram Iancu/Petőfi Sándor utca 21)

2011. október 7., 20.00 óra
Siculus Ifjúsági Ház
 Székelyudvarhely
 Jegyek: UFF (Kossuth Lajos utca 20)
 Bagolyvár könyvesbolt (Márton Áron tér 2)
 Mr. Music (Kossuth Lajos utca 3)

2011. október 8., 20.00 óra
A Malom (a vár mögött)
 Nagyváradi
 Jegyek: Nagyváradi Magyar Diákszövetség
 (Piata Unirii 2-4)
 Moszkva Caffé (Str. Moscovei nr. 8)

Jegyek: 25 lej elővételben, 30 lej helyszínen

Zenében is él a színház

Csibi Márta

▶ Majdnem mindennaposak a hangulatos, hajnalig tartó koncertek és bulik a IX. Nemzetiségi Színházi Kollokvium idején Gyergyószentmiklóson – a délutáni és esti színdarabokat követően, amelyek néha nagyon mély érzelmi húrokat pengetnek. A szórakozni vágyó közönségnek folyamatosan lehetősége adódik megismerkedni a zenei világ rangosabb előadóinak művészetével is. A koncertek sorozatát Cári Tibor: *A színház zenéje* c. előadása nyitotta meg, mely újító szándékkal újtára indult független, úttörő művészeti projekt, az eredeti, élő színházi zene népszerűsítése érdekében. Cári Tibor koncertjein olyan színházi előadásokból hallhatók zenei részletek. Többnyelvűsége (román, magyar, angol, francia, német, latin) mellett sokféle zenei stílust egyesít a klasszi-

kustól a drum'n bassig, a bluestől a café koncertig.

Nagy sikernek örvendett a magyarországi Kistehén Minimal koncertje is, amelyen a nagyzenekar három tagja adott elő dalokat. Az előadás – bár akusztikus hangszereken szólaltak meg – a jól ismert dalok erejükből mit sem vesztek, mi több, közvetlen atmoszférát sugároztak a közönségnek. A koncertek sorozatát a gálaműsort követően Palya Bea és Szokolay Dongó Balázs duókoncertje zárja. „Dongó már több mint tíz éve van mellettem. A színpadon zenélünk is, ugyanakkor egy képet is festünk a köztünk lévő mély barátság színeiből, újra meg újra, és a festmény mindannyiszor meglepetés lesz nekünk is. Személyes népzene ez, nincs kétszer ugyanúgy eljátszott dal, mindig keresünk azt, hogy hogyan hívhatjuk játékra a másikat” – fogalmazott Palya Bea. ◀

Kultúrát hordoz a Quimby

Antal Erika

„Örvendünk, hogy nemcsak fura fejű rockereként lehetünk itt, hanem a magyar kultúra terjesztőiként is” – hangzott el a Quimby zenekar tegnap délutáni marosvásárhelyi sajtótájékoztatóján, ahol húszéves múltjukról, erdélyi koncertkörútjukról, illetve a közeli és távoli célokról meséltek a művészek. A magyarországi együttes ma Marosvásárhelyen, holnap Kolozsváron, pénteken Székelyudvarhelyen, szombaton Nagyváradon koncertezik, ezáltal népszerűsítve az október végén tartott népszámlálással kapcsolatos információkat. Éppen ezért a sajtótájékoztatót a népszámlálás témája is felmerült. A zenekar tagjai ezzel azonban kifejtették: bár nem áll szándékukban kifejezetten népszerűsíteni a népszámlálást, elgondolkodtató, hogy érdemes-e bevallani a nemzeti hovatartozást. Magyaroknak lenni Erdélyben a Quimby zenekar számára ugyanis azt is jelenti, hogy öt, vagy tíz év múlva is lesz, akiknek koncertezniük, lesz, aki megértse zenéjüket, dalikat.

Az sajtó arra is kíváncsi volt, hogy változott-e valami a zenekar életében és zenéjében a megalkulásuk óta eltelt húsz év alatt. „Sikeresebb lettünk” – fog-

A magyarországi Quimby zenekar erdélyi turnéja részleteiről tartott sajtótájékoztatót Marosvásárhelyen A szerző felvétele

laltak össze röviden az együttes frontembere. Mint mondja, induláskor egy nagyon lelkes, de amatőr, határait feszegető csapat voltak, akik nem gondoltak arra, hogy húsz év múlva a budapesti Papp László Sportaréna-ban fognak születésnap koncertet tartani. Az eltelt húsz év alatt letisztult a zenekar, jobban befogja az energiáit, sokkal inkább tudatában van képességeinek és határainak is. „Hogy ugyanazt az utat választanánk-e, mint amit

megtettünk?” – kérdezett vissza az újságírók kérdésére Varga Livius, aki szerint talán ma más utat keresnének, hiszen akkor nem hitték, hogy ilyen sikeressé válik az együttes, ugyanakkor mégiscsak ezt az utat járnak végig, hiszen a reményeiket túlszárnyalta mindaz, amit eddig elértek.

A beszélgetésen elhangzott: a zenekar hatvan dalból válogatta ki azt a harmincat, amelyet az erdélyi turnén előadnak, de azt,

hogy milyen sorrendben pontosan, vagy melyikkel kezdik és melyikkel végzik, csak a helyszínen dől el, a hangulattól, az élménytől függően. „Örömmel jövünk ide, mert szeretjük az itteni közönséget, az embereket, a tájat és a macikat” – fogalmazták félig tréfásan, félig komolyan, utalva arra, hogy még nem találtak medvével, holott hírt már többször is hallották és szeretnék egyszer „összefutni” egy városzéli kukázó „macival”. ◀

Kettős tükör

Oroszország Kemerovo városa nemsokára világrengető tudományos esemény középpontja leszen, amely nem más, mint Igor Burtsaev „kutató” nevével fémjelzett nemzetközi jetikonferencia. Az első hallásra idióta téma azonban szerintünk azonban nagyon is motivált, hiszen jetiről mint mítikus lényről, archaikus félelmek megtestesítőjéről nem kell, hanem muszáj konferenciázgatni. Amnyi minden nyomaszt, annynyi rejtély foglalkoztat mindennapi életünkben, hogy elfeledkezünk arról, ami igazán lényeges: a racionálisan lekövethetetlen tényezőkről. Lelkiünk túlzottan terhelt, létünk túl sok evidenciát és túl sok, evidens módon áthághatatlan akadályt gördít elénk, becsüljük meg hát azokat az embereket, akik mernek játszani és eltekinteni az empiriától. Mindent összevetve: a Himalájá-lakó Jeti mítosza mérföldekkel rokonszenvesebb, mint az idehaza lélegeztetőgéppel életett, vészegény Drakula-„mondakör”.

(prier)

Röviden

Két magyar kapta a Press Freedom Awardot

Cseke Eszter és S. Takács András kapta a Press Freedom Award kitüntetést, az Európa Tanács és a European Youth Press közös sajtódíját a video-újságírás kategóriában tegnap Strasbourgban. Az On The Spot elnevezésű filmsorozat gázai részét ma este vetíti az m1 az alkotók személyes élményeivel kiegészítve, a Spektrum pedig szintén ma este mutatja be a legújabb On The Spot-epizódot a francia idegenlégióról – közölte a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap (MTVA) tegnap az MTI-vel.

Szavazógép

A tanügyminisztérium a felelős a MOGYE-ügyért

Lapunk internetes olvasói szerint a tanügyminisztérium vonható felelősségre azért, hogy a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetemen nincs magyar tagozat. A maszol.ro szavazógépén feltett legutóbbi kérdésünkre (Ön szerint ki a hibás, hogy nincs magyar tagozat a Marosvásárhelyi Orvosi és Gyógyszerészeti Egyetemen?) válaszoló olvasóink több mint fele úgy véli, hogy a magyar szakok hiányáról a tanügyminisztérium tehet. A válaszadók mintegy harminc százaléka úgy véli, hogy a kialakult helyzetért az egyetem szenátusát kell felelősségre vonni.

E heti kérdésünk:

Ön szerint mekkora lesz a romániai magyarok aránya az októberi népszámlálás eredményeinek összesítése után?

- 1,6 millió fölött.
- 1,4 millió és 1,6 millió fölött .
- 1,4 millió alatt.

A britek az Emmy-jelöltlista élén

Hírösszefoglaló

Julie Walters és Christopher Eccleston jelölésével együtt a legtöbb, összesen hét díjra esélyesek a brit televíziós produkciók a novemberi New York-i Nemzetközi Emmy-díjkiosztó ceremónián. A brazil műsorok hat jelölést kaptak, a japán produkciók négy kategóriában képviselték magukat, a németek és a svédek három-három díjra esélyesek, kettőt-kettőt pedig Argentína és Dél-Korea. Egy-egy díjat érhet az ausztrál, belga, kanadai, chilei, kolumbiai, francia, hongkongi, malajziai, mexikói, Fülöp-szigeteki, portugál, szingapúri és spanyol jelölés. A svédek mindhárom jelölésüket a Stieg Larsson regénytrilógiájából készült Millennium minisorozatért nyerhetik el. A Millennium a legjobb minisorozat-mezőnyben

Nigel Lythgoe brit producer az idei Emmy-gálán életműdíjban részesül

mások mellett a brit Mo című minizériával vetélkedik, amelyben Julie Walters játssza a címszereplő politikus, Mo Mowlam Tony Blair kormányában az alakításért Walters ko-

rábban megkapta a televíziós BAFTA-díjat. Az 55 esztendőskorában agyutumorban elhunyt Mowlam Tony Blair kormányában az északír ügyek minisztere

volt, és betegsége ellenére mindent elkövetett, hogy tető alá hozza az 1998-as békemegállapodást. Christopher Eccleston az Accused című bírósági drámasorozat egy epizódjában nyújtott játékáért került a kiválasztottak közé. A Nemzetközi Emmyket a nemzetközi Televíziós Akadémia osztja ki évente a legjobb, Egyesült Államokon kívül készült nemzetközi televíziós műsoroknak. Idén 61 ország több mint ezer produkciójából választották ki a jelölteket, így a tíz kategória díjaiért végül húsz ország negyven televíziós alkotása küzd. A díjkiosztó ceremónia november 21-én lesz a Hilton New York Hotelben. Az ünnepségen Nigel Lythgoe brit producer, a népszerű American Idol és a So You Think You Can Dance című tehetségkutató műsor vezető producere életműdíjban részesül. ◀

Kitálalnak a brit sajtóbotrányról

ÚMSZ

Egy korábban letartóztatott, majd szabadon bocsátott riporter az utóbbi évtizedek leg súlyosabb brit sajtóbotrányának felelőseinek megnevezésére készül a bíróságon. A 49 éves Neville Thurlbeck, a megszűntetett News of the World bulvárlap egykori vezető tudósítója közleményben figyelmeztette korábbi főnökeit szándékaira. Az újságíró perbe fogta a vasárnapi lapot kiadó, Rupert Murdoch ausztrál-amerikai médiacézar nevéhez köthető News Internationalt, szerinte ugyanis

ok nélkül, ártatlanul tartóztatták le – írja a New York Times. Mint ismert, az ügy akkor került a széles olvasóközönség látókörébe, amikor kiderült: a médiavállalat egykori legnagyobb brit vasárnapi lapja, a News of the World néhány éve feltörte és lehallgatta egy elrabolt és brutálisan meggyilkolt 13 éves kislány, mobiltelefonjának hangpostáját, miközben az akkor már halott gyermeket a rendőrség még nagy erővel kereste. A cégcsoport a botrány ki-robbanása után azonnali hatállyal felszámolta a 168 éve alapított vasárnapi bulvárlapot,

amely 2,5 milliós átlagos példányszámával és csaknem 8 milliós olvasótáborával a világ legnagyobb angol nyelvű vasárnapi tömeglapja volt. Az újság több volt munkatársát letartóztatták, de még a Scotland Yard egyes vezetői is lemondtak, sőt, az ügy még a brit miniszterelnöknek is komoly kellemetlenségeket okozott, mivel az újság egyik volt főszerkesztőjét alkalmazta személyes sajtófőnökeként. Ted Turner dollármillióardos amerikai médiacézar a botrány után kijelentette: Rupert Murdoch-nak mindenképpen el kell hagynia a társaságot. ◀

INGYENES APRÓHIRDETÉSI SZELVÉNY

Név:.....
Cím:.....
.....
tel.:.....

A hirdetés szövege (max. 80 szó)

.....
.....
.....

Mi egyszeri alkalommal ingyen közöljük apróhirdetését.
Postacím: 030032, București, Lipscai nr.29-31, O.P. 15, C.P. 40

* A kedvezményt csupán magánszemélyek vehetik igénybe, magáncélú hirdetések közzétételére.

CSÜTÖRTÖK
2011. október 6.

A nap filmjei

m1, 21.15

Szerelmek második látásra

Harvey Shine reklámdalok írásával foglalkozik. Lehet, hogy már nem sokáig, ugyanis a főnökétől egy utolsó esélyt kapott, mielőtt kirúgná a cégtől. A hétfői határidő felettből közel van, ám a hétvégén Harveynak még Londonba kell repülnie, a lánya esküvőjére. A brit fővárosban kiderül, hogy a lánya nevelőapja lesz az örömapa. A családott Harvey repülne vissza New Yorkba, ám lekési a gépet.

DUNA TV, 22.30

Szirmok, virágok, koszorúk

A világi fogvaletételt követően Majláth Ferenc huszár-főhadnagyot osztrák büntetészárkba sorozzák be, miután forradalmár társa öngyilkosságot követ el és parancsnoka, az Ezredes megszökik. Két év múltán a belügyminiszter embere, a befolyásos Heinrich nagybácsi közbenjárására leszrelük. Otthon apátiába sülyed, föl sem kel az ágyból.

TV2, 22.50

Superbad - avagy miért ciki a szex?

A legtöbb, mondhatni mindegyik középsoklás srác gondolata a szex körül forog. Így van ezzel Evan és Seth is, az elmúlt négy esztendő egymás társaságában és - gondolatban - szébbnél szebb, szexis csajokkal töltötték. Az ábrándozásnak azonban a suliban befejezésével hamarosan vége szakad. Ráadásul kénytelenek szembenézni a szomorú ténnyel, szűzen fejezik be az évet.

KOSSUTH RÁDIÓ

7.00 180 perc 9.00 Hírek 10.00 Napközben 12.05 A Hely 12.30 Vendég a háznál 13.01 Déli harangszó 13.30 Magánhangzó 14.04 Rádiósínház 14.30 Tanúim lesztek 15.05 Arcvonalok 15.35 Tér-Idő 16.00 Közlekedés 17.15 Zöldövezet 18.30 Krónika 19.03 Közéleti ütköző 19.15 Magánhangzó 19.30 Határok nélkül 20.00 Hírek 20.50 Jó éjszakát 21.00 Hírek 21.04 Rádiósínház 21.30 A nap történetei 23.00 Krónika

BUKARESTI RÁDIÓ

magyar nyelven a regionális stúdiók középhullámú adásában
15.00 Híradó, kommentár 15.20 Magyar zenei lexikon 15.30 EU információs magazin

MAROSVÁSÁRHELYI RÁDIÓ

11.00 Hírnegyedóra, Sport, Rádióújság 12.00 Híradó Hitvilág, Komolyzenei vetélkedő, Orvosi tanácsadó 13.00 Híradás, Zenés üzenetek 14.00 Délutáni váltás - Sportportrék, Kultúrpresse 16.00 Híradás, Sport, Rádióújság 17.55 A nap hírei röviden

KOLOZSVÁRI RÁDIÓ

2.00 Éjszakai váltás 8.00 Hírek, sport 8.10 Hangoló 9.50 Hírek, műsorismertetés 15.00 Slágeróra 16.00 Hírek 16.15 Rejtett világok 17.00 Nap-óra 17.30 Rockmalom 17.55 Hírek, műsorism.

DUNA TV

7.40 Kisváros (ism.)
8.30 Híradó
8.35 "Kossuth, magyarok Mózese"
9.00 Állami zászlófelvonás közvetítése
9.30 Híradó
9.35 Térkép (ism.)
10.00 Koszorúzás ünnepség
10.40 Magyar történelmi arcképcsarnok
11.00 Család-barát
12.00 Horvát krónika
12.30 Ecranul Norstru
13.00 Kívánságkosár
Benne: 13.02 Híradó
15.10 Magyar történelmi arcképcsarnok
15.20 Mit kívánt a magyar nemzet
16.35 Az aradi Golgota
17.05 Mit kívánt a magyar nemzet
18.15 Kisváros (sor.)
19.00 Híradó
19.30 Közbeszéd
20.00 Térkép
20.30 MacGyver (am.-kan. sor.)
21.30 Angyalbörben (magyar sor.)
22.25 Hírek
22.30 Szirmok, virágok, koszorúk (magyar f. dráma, 1984)
0.15 Dunasport
0.25 Mit kívánt a magyar nemzet
1.15 A bukás hősei

TVR 1

7.00 Reggeli híradó
8.00 Románia, nap mint nap! (live)
10.10 Lee Sun: Vihar a palotában (koreai sorozat)
11.25 Kortárs hírességek: Michael Jackson
12.20 TVR55
12.40 A palota legendái: Lim Sang (dél-koreai sor.)
13.00 Hírek, időjárásjelentés
14.45 Közérdek
15.15 Teleshopping
15.30 Akzente
17.00 Hírek, időjárásjelentés
17.30 Lottó 5 /40, Lottó 6/49
18.25 A palota legendái: Lim Sang (dél-koreai sor.)
19.45 Sport
20.00 Hírek, időjárásjelentés
21.10 Az ügynökség (am. filmdráma, 2006)
0.00 Psych - Dilis detektívek (amerikai krimisor.)
0.55 Kortárs hírességek: Michael Jackson
1.55 A Delta emberei (ism.)
2.20 A 60-as évek hallhatatlanjai
2.50 TVR55 (ism.)
3.05 Sport (ism.)
3.20 Hírek (ism.)

VIASAT 3

9.25 Nyomtalanul (sorozat) 10.20 A múmia visszatér (am. kalandfilm, 2001) 12.40 Topmodell leszek! 13.40 Feleségcsere 14.40 Őrangyal (sorozat) 15.40 Doktor House (ism.) 16.35 Nyomtalanul (sorozat) 17.30 Gyilkos számok (sorozat) 19.20 Jóbarátok (sorozat) 20.20 Két pasi (ismétlés) 21.15 Doktor House (sorozat) 22.15 CSI: New York-i helyszínelők (am. sorozat) 23.10 Aranypart

m1

6.26 Hajnali gondolatok
6.29 Kárpát Expressz
6.56 Ma Reggel Közéleti műsor
10.00 Bűvölet (olasz sor.)
11.05 Magyar Golgota
12.05 Hacktion (magyar akció sor.)
13.00 Híradó
13.25 Kárpát Expressz
13.55 Rondó
15.00 TED
15.30 Természetfilmek és egyéb állatfajták
16.00 Angyal érintés (am. sor.)
16.50 Robbie, a foka (német sor.)
17.40 MM A megoldások magazinja az egészségről
18.40 Észak és Dél (am. kaland sor.)
19.30 Maradj talpon!
20.30 Híradó este
21.00 Sport hírek
21.15 Szerelmek második látásra (angol-amerikai romantikus dráma, 2008)
22.50 Az Este
23.25 Valaki
23.55 Múlt-kor
0.25 Angi jelenti
0.55 Zöld Tea - Ökomagazin
1.20 Sport hírek
1.30 Észak és Dél (am. kaland sor.) (ism.)
2.20 MM (ism.)

TVR 2

8.00 Az ajándék (ausztrál sor.)
8.35 Familie Dr. Kleist (német sor.)
9.30 Jamie belevág
10.00 Elfelejtett istenek
10.30 Testvérség a borban
11.00 Vallomások (ism.)
12.00 Hírek
12.30 Biznisz óra
13.30 Miért ABC
14.00 Az ajándék (ausztrál sor.)
14.35 Együtt Európában
15.30 Parlamenti pártok fóruma
16.00 Familie Dr. Kleist (német sor.)
17.00 Vallomások
18.00 Hírek
18.30 Jamie belevág
18.55 Adio
19.00 Elfelejtett istenek
19.35 Három királyság (kínai sor.)
20.35 Biznisz óra
21.30 Dobro urban (ism.)
22.00 Hírek, időjárásjelentés
23.00 Csillagközi romboló (amerikai-angol akció sor.)
23.55 Három királyság (kínai sor.) (ism.)
0.50 Gитарok ideje
1.40 Motomagia (ism.)
2.05 Vallomások (ism.)

SPORT.RO

7.00 Sport.ro Hírek
10.00 Pontos sportidő
12.00 Sport.ro Hírek (live)
13.10 Europa League összefoglaló
14.00 Sport.ro Hírek (live)
15.10 Pontos sportidő
16.00 Sport.ro Hírek
16.30 Örülünk a focinak!
18.00 Sport.ro Hírek
19.00 Pontos sportidő
19.05 Információk (live)
20.05 Örülünk a focinak!
21.00 Sport.ro Hírek
22.00 Wrestling WWE PPV, Showtime

m2

6.56 Ma Reggel
10.00 Vívót Benyovszky! (sor.)
11.00 Magyar retro
11.55 Kutyafül-Macska-nyelv
12.20 Jelfák
12.30 Az én Budapestem
13.01 Híradó délben
13.20 Kárpát Expressz
13.55 Szabadláb a Tiszahátan
14.20 KorTárs
14.45 Aranymetszés
15.35 Rocca parancsnok (sor.)
16.25 Elit gim (drámasor.)
17.20 Mindentudás Egyeteme 2.0
18.10 McLeod lányai (sor.)
18.55 Angyal érintés (am. sor.)
19.40 Esti mese
20.05 Halhatatlan szépség (francia sor.)
21.00 Híradó este
21.29 Sport hírek
21.35 Maradj talpon!
22.30 24 (am. sor.)
23.10 Stingers (auszt. krimisor.)
23.55 Az Este
0.30 Forrás-befoglalás
0.35 A nap, mikor a terror lesújtott Norvégiaira
1.25 Bűvölet (olasz sor.)
2.15 Mindentudás Egyeteme 2.0

PRO TV

6.00 Happy Hour (ism.)
7.00 ProTv hírek, sport, Könyvbemutató
10.00 Árnyékleléség (amerikai vígjáték, 1996) (ism.)
12.00 Fiatal és nyugtalan (amerikai sorozat)
13.00 ProTv hírek, sport
14.00 Hol van a hetedik társaság? Francia-olasz vígjáték
16.00 Fiatal és nyugtalan (amerikai sorozat)
17.00 ProTv hírek, sport, időjárásjelentés
17.45 Happy Hour - szórakoztató műsor
19.00 ProTv hírek, sport, időjárásjelentés
20.30 Elektra (am. akcióf., 2005)
22.30 ProTv hírek, sport, időjárásjelentés
23.00 A rejtély (am.-kan. thrillersor.)
0.00 Első számú célpont (kanadai-amerikai akciófilm, 2000)
2.00 ProTv hírek, sport, időjárásjelentés (ism.)
3.30 A rejtély (am.-kan. thrillersor.) (ism.)

ACASA

8.15 Analia másik arca (sorozat) 9.45 Dona Barbara (sorozat) 12.45 A költélék (sorozat) 14.15 Clase 406 (sorozat) 15.30 Amor real (sorozat) 17.30 Igaz történetek 17.30 Vad szív (sorozat) 18.30 A lángoló ég alatt (sorozat) 19.30 A csábítás földjén (sorozat) 20.30 A szerelem győzelmé (sorozat) 22.00 Éjszakai történetek 22.30 Perro amor (am. sorozat) 23.30 Szerelmekönnyek (sorozat)

RTL KLUB

6.30 Top Shop
7.00 Fókusz Reggel - Közszolgálati magazin
7.55 Reggeli - Reggeli magazinműsor
10.05 Rubí, az elbűvölő szörnyeteg (mexikói sorozat)
11.05 Top Shop
13.00 RTL Klub Híradó - Déli hírműsor
13.10 ASZTRO Show
14.30 Fél kettő - Magazin a legjobb történetekkel
15.15 Második esély (amerikai-mexikói-kolumbiái sorozat)
16.15 A szív útjai (török sorozat)
17.15 Sarokba szorítva (amerikai sorozat)
18.20 Sarokba szorítva (amerikai sorozat)
19.30 RTL Klub Híradó
20.15 Fókusz Közszolgálati magazin
21.20 Barátok közt (magyar sorozat)
22.00 Valóvilág (2011) (élő)
- Beszavazó show
Utána: RTL hírek
0.20 Kemény zsaruk (amerikai akció sorozat)
1.30 Reflektor - Szármagazin
1.40 Infómánia Multimédia magazin

ANTENA 1

6.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
8.00 Reggeli matiné - Rázvan és Dani műsora (live)
10.00 Sajtószemle Mircea Badeavall
10.50 Menyasszony a fiannak - reality show
11.00 Nyerj 60 másodperc alatt - szórakoztató műsor (ism.)
13.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
14.00 Menyasszony a fiannak - reality show
16.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
17.00 Közvetlen hozzáférés - Simona Gheorghie műsora
19.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés
20.20 Next Top Model by Cătălin Botezatu
22.00 Nárcisz: Törvénytelen szerelmek (sor.)
23.15 Híradó, Sport, időjárásjelentés
23.50 Egy bűnös show - Dan Capatos műsora (live)
1.05 Célpontban (amerikai akcióthriller, 1996)
3.00 Híradó, Sport, időjárásjelentés (ism.)

FILM+

8.05 Televíziós vásárlás
11.10 Vesztélyes kanyarok (amerikai vígjáték) 12.55 Lapátra tett férjek (amerikai vígjáték) 14.35 Halálos elszántság (amerikai krimi) 16.30 Lagzi-randi (am. rom. vígjáték) 18.05 Tengerre, tata! (am. vígjáték) 20.05 Bombajó boksztoló (olasz akció-vígjáték) 22.00 Vízözön (amerikai-angol-dán akcióthriller) 23.50 Őrült vadászat (amerikai horror, 2007)

TV2 TV 2

7.00 Segíts magadon!
7.25 Tények Reggel
8.00 Mokka
10.00 Mokka habbal
10.40 Stahl konyhája
10.55 Babapercek
11.05 Teleshop
12.45 A Bádogember (am. kaland sor.)
14.30 EZO.TV
15.30 Psych - Dilis detektívek (amerikai krimisor.)
16.30 Második élet (am.-kol.-mex. sor.)
18.25 Update Konyha
18.30 Eva Luna (am.-mex. sor.)
19.30 Tények
20.20 ÖsszeEsküvők (valóságshow)
21.35 Jóban Rosszban (magyar sor.)
22.15 Aktív A TV2 magazinja
22.50 Superbad - avagy miért ciki a szex? (amerikai vígj., 2007)
Közben: Kenőrsorolás
1.10 Aktív extra
1.15 Esküdj! - éjszakai-show
1.45 Tények Este
2.20 EZO.TV
2.55 Elsőszámú ellenség (amerikai akció sor.)
3.45 Hősök (amerikai sor.)
4.35 Segíts magadon! (ism.)

PRIMA TV

7.00 Titkos szerelmek (telenovella) (ism.)
8.00 Családban (román sorozat) (ism.)
9.00 Teleshopping
9.30 Szívek találkozása (indiai sor.)
10.00 Szívek találkozása (indiai sor.)
10.30 NCIS (amerikai krimisor.)
11.30 Fiñtescu hídja
12.30 Teleshopping
13.30 Teleshopping
14.00 Szívek találkozása (indiai sorozat)
15.00 Családban (román sorozat)
16.00 A cseresznye a tortán
17.00 Lököttek (román sorozat)
18.00 Hírek, időjárásjelentés
19.00 Fókusz sport
19.30 A cseresznye a tortán - reality show
20.30 A csúcstalálkozó (kan. filmdráma, 2008)
22.15 Lököttek (román sor.)
23.15 Focus Monden (ism.)
23.45 NCIS (amerikai krimisor.)
1.00 Fiñtescu hídja (ism.)
2.00 Hírek (ism.)

KANAL D

7.30 Családi történet (török sorozat) 9.30 Teleshopping 10.00 Kedves barátnóm 12.30 Kanal-D Hírek 13.15 Légy az enyém - reality show 15.00 Teleshopping 15.15 A szív őrjöng (török sorozat) 16.45 Célpontban 18.45 A nap híre 19.00 Kanal-D Hírek 20.00 Akarsz milliomas lenni? - verseny show 21.00 Manglo világa 22.30 Cancan TV 0.30 Kanal-D Hírek (ismétlés)

HÍR TV

7.00 Paletta (ism.)
7.30 Lapzárta (ism.)
Vitaműsor újságírókkal
8.00 Híradó
9.05 Rájátszás (ism.)
10.05 Keresztmetszet (ism.)
10.30 Retrográd (ism.)
11.00 Híradó
Friss napi információk
11.30 Iskolapédia (ism.)
12.05 Befutó (ism.)
Az utánpótlás magazinja
12.30 ?sök tere (ism.)
13.00 Déli híradó
13.35 Hungarorama
14.05 Lapzárta (ism.)
14.30 Paletta (ism.)
15.05 Versus (ism.)
15.30 Sportré (ism.)
16.00 Híradó
16.30 Ázsia (ism.)
17.05 BBC Click
A BBC informatikai magazinja
17.30 Paletta (ism.)
18.00 Híradó
18.30 Soroló
19.20 Globál
19.45 Tíz perc
20.00 Híradó
21.05 Rájátszás
22.00 Híradó
22.35 Lapzárta
Vitaműsor újságírókkal
23.00 Híradó
Friss napi információk
23.30 Versus (ism.)
0.05 Rájátszás (ism.)

DISCOVERY

6.30 Szétépítők - Vízvezeték
7.00 Hogyan készült? - Csavarhúzó, Mozgólépcsők
8.00 Autókereskedők - Lexus LS400
9.00 Hogyan csinálják? Zivatarok, légpárnás járművek, utak, érmék
10.00 Hogyan készült
11.00 A túlélés törvényei - A Yukon-folyó
12.00 Amcsi motorok - A Sunoco motor
13.00 Autókereskedők - Mazda MX5
15.00 Állítolag... - Telefonkönyv
16.00 Hogyan készült?
17.00 Amcsi motorok - Bill Murray motorja
18.00 Autókereskedők - Mercedes Cosworth
19.00 A túlélés törvényei - Románia
20.00 Állítolag... - A földrengés-gép
21.00 Hogyan készült?
22.00 Halálos fogás - Rendőrségi ügy
23.00 Szén
2.00 Autókereskedők - Dodge Charger, Mercedes Cosworth
2.00 A túlélés törvényei - Románia

ETV

10.00 A hétmérő, földes, dokf., ism. 10.30 Ájtáró
16.00 Híradó 16.15 Hitélet
ism. 16.35 Kárpát Expressz
17.00 Ájtáró 17.30 Híradó
17.40 Izelítő 14.45
Kalendárium 17.50 Egészséges percek
17.55 Könyvajánló 17.57 Életképek
18.00 Reggeli terefe
18.30 Híradó 19.00 Hargita
magazin 19.30 Híradó
20.23 Szüreti vigadalom
20.35 A Jazz születésétől
napjainkig 21.30 Híradó
22.00 Ájtáró

Október 5., szerda

Az év 39. hete és 278. napja, hátravan 87 nap

Ma Attila, Etele és Pálma napja van.

Az Attila vagy Atila Attila hun király gót eredetűnek tartott neve, az atyácska jelentésű atta szó kicsinyítőképzős változata. Számos nyelvtudós szerint azonban a név török, eredeti alakja Etül. Ez a Volga, később a Don folyó török neve volt. Az Etülből lett az Etele, majd Atila névalak. A Pálma újabb keletű névadás. Olasz megfelelője vallási ihletésű név, azok a lányok kapták, akik virágvásárnap születtek (Domenica delle Palme). Holnap a **Renáta** és **Csaba** nevéük ünnepe.

Évforduló

- 1908 – Bulgária elszakad az Oszmán Birodalomtól, és deklarálja függetlenségét.
- 1919 – Harry Hill Bandholtz amerikai tábornok megakadályozza a budapesti Nemzeti Múzeumnak a megszálló román hadsereg általi kifosztását.
- 1921 – Megalakul a nemzetközi PEN Club.

Vicc

Cingár professzor faggat egy jól megtermett, kisportolt jelöltet a szigorlaton.
– Mondja meg nekem, milyen izmok jönnek működésbe, ha öklözni kezdek önnel?
– A nevetőizmok, professor úr...

Recept

Savoyarde borjúszület

Hozzávalók: 2 ek. vaj, borjúszületek, fél pohár száraz vermut, gépsonkaszületek, besamel mártás, reszelt sajt, só, bors, pirospaprika.
Elkészítés: A vajt serpenyőben, közepes lángon megolvasztjuk. Beletesszük a húszületeket, és 4-5 percig sütjük mindkét oldalán, fűszerezjük. A kisült születeket át tesszük sütőedénybe. A serpenyőbe töltjük a vermutot, és 1 percen át nagy lángon főzzük, majd ráöntjük a húrra. Mindegyik borjúszületre egy-egy sonkaszületet helyezünk, leöntjük a besemellel, meghintjük reszelt sajttal. Ezután fűszerezjük, és megszórruk pirospaprikával. 3-5 percig sütjük a sütőben, míg a sajt meg nem olvad.

Készült: Magyarországon az Országos Meteorológiai Szolgálatnál

Folytatódik a szép, késő nyárian meleg időjárás. Sok lesz a napsütés. Olykor ugyan megnövekszik a felhőzet, csapadék nem várható. A hűvös, helyenként hideg reggeli órákat mérsékelt meleg nappal követi.

A következő napok időjárása

Jelleg	Délutáni hőmérséklet	Holnap hajnali hőmérséklet
Arad	napsütés időnként felhősödéssel	27°C
Brassó	napsütés felhőkkel	22°C
Bukarest	derült, napos idő	27°C
Csikszereda	napsütés felhőkkel	21°C
Kolozsvár	napsütés időnként felhősödéssel	25°C
Marosvásárhely	napsütés felhőkkel	23°C
Nagyvárád	napsütés időnként felhősödéssel	27°C
Szatmárnémeti	napsütés időnként felhősödéssel	26°C
Temesvár	napsütés időnként felhősödéssel	27°C

A kelés

Horváth István

Gondolatjel

Visky István rovata

Amíg nem vesztéd el a jó hírnevedet, addig nem is tudod, hogy milyen nagy teher volt. Nem árt néha, ha elveszítjük a jó hírnöket. Az életben ugyanis egy idő után hajlamosak vagyunk mindenkinek és mindennek megfelelni. Ez lassan és észrevétlenül hazuggá és kiszámítottá tesz bennünket. Amikor valaki csatlódik bennünk, az nem biztos,

hogy azért van, mert elrontottunk valamit. Lehet, hogy csak nem feleltünk meg a másik elvárásainak. Ilyenkor jobb is, ha veszni hagyjuk, ami elveszett. Hiúságunk és büszkeségünk minden bizonnyal fog egy keveset lázadni ez ellen, de végül is békeségünk lesz. Néha a belenyugvás a legjobb út, amivel változtatni tudunk életünkön.

Horoszkóp

KOS (III. 21.–IV. 20.)

Az átgondolás és elemzés hiányával helytelen döntéseket hozhat. A következményeket persze önmek egyedül kell viselnie.

BIKA (IV. 21.–V. 20.)

A szerelem, az érzelmek határozzák meg a mai napját. Harmónia és boldogság uralkodhat, amiért sok mindent kell tennie.

IKREK (V. 21.–VI. 21.)

A bolygók állása érzelmeit befolyásolják. A döntés előkészítése jelentős. Legyen óvatos. Ne hagyja magát másoktól befolyásolni, csak a szívére hallgasson.

RÁK (VI. 22.–VII. 22.)

Még mindig a munkájába temetkezik, pedig már ősz írunk. Néhány feladatát nem úgy sikerült befejeznie, ahogyan szeretne volna. Még javíthat rajtuk.

OROSZLÁN (VII. 23.–VII. 23.)

Sokat akar elérni. Azt szeretné, hogy az ambíciói kellő elismerést arassanak. Örül az eredményeknek, büszke a teljesítményére.

SZŰZ (VIII. 24.–IX. 23.)

Hajlamos lesz erőn felül költekezni, és közben megfélekedezik egy bajba jutott rokonáról. Legalább egy kis morzsát juttasson neki.

MÉRLEG (IX. 24.–X. 22.)

Nagy vehemenciával fog a feladatokat elvégzésébe. Főnöke elvárásainak megfelelően gyorsan és pontosan dolgozik. Tisztában van szakmai rátermettségével.

SKORPIÓ (X. 23.–XI. 22.)

Elég a csalódásból, a szorongásból! Ideje kiemelkedni a hullámok közül. Segítség csak akkor van, ha látják, ön is akarja.

NYILAS (XI. 23.–XII. 21.)

Házastársával az ellentétek napirenden vannak, mert párját a barátok, barátok befolyásolják. Türelemmel, szép szóval jobb belátásra bírhatja kedvesét.

BAK (XII. 22.–I. 20.)

Korlátozó tényezőkre ütközhet a mai nap. Legyen óvatos, figyelmes, hogy elkerülje a kellemetlenségeket. A délután szimpatikus egyénnel társaloghat.

VIZÖNTÓ (I. 21.–II. 19.)

Számos okos megoldásra jön rá a mai nap folyamán. Lásd időben neki a feladatainak, és akkor hamarabb végez. A délutánt szánja szórakozásra.

HALAK (II. 20.–III. 20.)

A kommunikációnak és a baráti kapcsolatoknak kedvez a mai nap. Érzelmét ne tartsa magában, közölje az érintettekkel.

***	FERRUM (RÓV.)	KERGETŐ	A VÖLGYBE IGYEKSZIK	FAZEKAS TOLLA	BECÉZETT KÁROLY	***	GENETIKAI EGYSÉG	PÁROS LÉNY!	SEJTSZER-VECSKE
NEM ...HOZ-ZA A FOGA; NINCS KEDVE						FAGYOTT PÁRA			
						INFLUENZÁS			
NAGYON SOK									
***	300 PERCET TARTÓ							BARN	
	DISZNÓ-PÁSZTOR							POZITIV TÖLTÉSŰ RÉSZ	
A TÖBBES SZÁM JELE		AMELY SZEMÉLYT SZÁMLA					LOMBARD FOLYÓ		
							ÁLTATÓ, BECSAPO		
TRÓPUSI ZÖLDSEGFÉLE					ILLATOS VIRÁGÚ FA				
					KISEBB KOHÓ				
ANGOL TAGADÁS			HÍMEZ...; KERTEL						
			UJJÁVAL TASZIT						
NÉMÁN ADNAI		SZOMORITO							
		KRIPTON VEGYJELE							
MADZAGGAL KÖRÜLVESZ						JERRY TÁRSA			
						A TÁRGY RAGJA			
TÉNYLEGES SZOLGÁLTATÓ TÖLTŐ BAKA									

új magyar szó

Szerkesztőség és kiadó:
Bukarest, 3. kerület, Lipszani u. 29-31. sz., I. emelet.
Telefon/fax: 021/317-8847,
E-mail: office@maszol.ro

Postacím:
Redacția „Új Magyar Szó”
OP 15, CP 40, sector 5, București

Mb. felelős szerkesztő:
Salamon Márton László

Vezető szerkesztő:
Cseke Péter Tamás

Vezető publicista:
Agoston Hugó

Főmunkatársak:
Ady András, Bíró Béla, Krebsz János, Gyulay Zoltán, Sebestyén Mihály, Székedi Ferenc, Székely Ervin

Szerkesztők:
Moldován Árpád Zsolt (Aktuális)
Bogdán Tibor (Hátér)
Szakács Zsuzsanna (Gazdaság)
Turós-Jakab László (Sport)
Farkas István (Kultúra, Média)
Orosz Anna (Életmód)
Szonda Szabolcs (Színkép)

Olvasószervező:
Osváth Annamária, Toth Réka

Tudósítók:
Antal Erika – 0788-760573 (Marosvásárhely), Sipos M. Zoltán – 0788-715876 (Kolozsvár), Totka László – 0788-715848 (Nagyvárád), Baloga-Tamás Erika – 0746-375775 (Székelyudvarhely), Kovács Zsolt – 0788-715766 (Sepsiszentgyörgy), Mayla Júlia – 0745-682401 (Beszterce), Sike Lajos – 0788-715687 (Szatmárnémeti), Tamás András – 0744-781709 (Nagyenyed)

Fotóriporter, képszerkesztő:
Tofán Levente

Grafikus:
Horváth István

Tördelőszerkesztők:
Lőrincz Imola, Szabó Ildikó Erzsébet

Kiadja a Scripta Kiadó Rt.

Terjesztési menedzser:
Béres Attila – 0788-318353

Területi megbízottak:
Baricz István – 0788-488739
Keresztes Csaba – 0746-100830 (Gyergyó),
Tósa András – 0788-715481 (Kolozs, Szilágy)

Logtanácsos:
Czedly József

Hirdetési ajánlat a honlapon és a szerkesztőségben. Előfizethető a Román Postánál (katalógusszám: 19302), közvetlenül a szerkesztőség-nél és előfizetés-szervezőinknél. Magánterjesztők forgalmazzák.

Előfizetési díjak:
1 hónapra 15 lej,
3 hónapra 38 lej,
6 hónapra 75 lej,
12 hónapra 148 lej

Nyomda: Garamond (Kolozsvár)

ISSN 1841-5520

Az Új Magyar Szó bármely részének másolásával kapcsolatos minden jog fenntartva. Értesítéseket átvenni csak az Új Magyar Szóra való hivatkozással lehet. A szerkesztőség fenntartja magának a jogot, hogy a beküldött leveleket rövidítve, illetve szerkesztve közölje.

Lapunk megjelenését támogatja a

94.0 FM PROFÍ RÁDÍÓ
A ZENE ARAD BELŐLE

agnus
RADIO 88.3 FM
naponta 03-08 és 12-15,
csütörtökön 19-23 óra között
a világhálón:
www.agnusradio.ro

95,1 fm
Paprika Rádió
Fűlön csíp.

95 FM
SICULUS
Rádió

Sláger Rádió
fm 105.9

KOLOZSVÁRI RÁDÍÓ
FM 95,6
www.radiocluj.ro

MÉDIAPARTNEREK

Liga-1: gólerős vendégek

Labdarúgás

Turós-Jakab László

▶ A labdarúgó-Liga-1 hétfő esti mérkőzései nem változtattak semmit az összértékelésen: a kilencedik forduló kétségkívül a vendégeké volt. S nem csak azért, mert három győzelem mellett négyszer ikszeltek is, s a 32 gólból 19-et ők szereztek.

A Cenk alatt Lucas Garcia szépségdíjas találattal szerzett vezetést a vendégeknek, de a Ceahlăul Piatra Neamț csak öt percet örülhetett, mert Chipciu a 60. percben egyenlített a Brassói FC-nek, 1-1. A hajrában mindkét küzdőfél kicsikarhatta volna a győzelmet, de végül több gól nem esett. Brassóban elégedetlenek, s Marius Lăcătuș azzal az ajánlattal keresték meg, hogy vegye át az edző nélküli gárda irányítását.

A forduló mioveni-i zárómérkőzésén a FC Vaslui brazil gólokkal verte 5-0-ra a házigazda CS-t, Wesley Lopes triplázott, Adailton pedig duplázott. A vesztesek klubvezetése azóta már lépett is, s Constantin Stancu helyébe Mihai Stoichițăt ültette le tegnap a kispadra.

A 30 esztendőes Wesley – akit 2009 februárjában másfél millió euróért vettek meg a portugál Leixoes-től – most

minden idők legeredményesebb idegenlégiósa Romániában, miután 38 gólja kettővel több az albán Szulejman Demollarinak a Dinamo színeiben, száz mérkőzésen gyűjtött „termésénél”.

A súlyos játékvezetői tévedések tarkította forduló eredményei a Dinamónak kedveztek, a listavezető meglepett üldözőitől. Az őszi idény „félidejében” rosszul áll az újoncok szénája: az öt gárda a tabella alsó harmadában tanyázik, három közülük pedig máris a kiesőzónában.

A gólok száma 201-re nőtt, a 200-at éppen Wesley szerezte a mioveni-i találkozó 62. percében. A brazil csatár utolérte a góllövőlistát hét találattal vezető Marius Niculaét, a szintén dinamós Ionel Dănciulescu pedig öt gólnál tart. S pályafutása során immár egy híján 200-nál, azaz az örök rangsor előkelő második helyén, a továbbra is fölényesen vezető Dudu Georgescu (252 gól) nyomában. A 35. életévében járó „Danciu-gól” még egy idényre lekötelezte ugyan magát a bukaresti csapatnál, de úgy gondolja, hogy mégis másutt fogja befejezni sportolói pályafutását.

Bazzi a negyedik játékos, aki öngólt vét és a második, aki a Kolozsvári U színeiben talál saját csapata hálójába.

A brazil Wesley Lopes immár rekorderként ontja a gólokat Vasluiuban

Issa pedig a 30. játékos, aki a kiállítás sorsára jut ebben az őszi idényben, s egyben a vásárhelyiek negyedik piros cédulása.

A legsportszerűbb csapata továbbra is az Oțelul: a galaciak mindössze 17 sárga lapos figyelemzavarásban részesültek a 9 fordulóban és hár-

A táblázaton				
1. Dinamo	9	7	1	20-5 22
2. Kv. U	9	5	3	15-8 18
3. Rapid	9	5	3	11-5 18
4. CFR 1907	9	5	2	18-7 17
5. Vaslui	9	5	1	16-9 16
6. Pandurii	9	4	3	2 16-11 15
7. Astra	9	4	3	2 11-9 15
8. Steaua	9	4	2	3 13-10 14
9. Gaz Metan	9	4	0	5 15-19 12
10. Brassó	9	3	2	4 9-10 11
11. Oțelul	9	3	2	4 7-10 11
12. Ceahlăul	9	2	4	3 7-9 10
13. Petrolul	9	2	5	8-13 8
14. Vásárhely	9	1	5	4 10-14 7
15. Szeben	9	1	4	4 5-11 7
16. Sportul	9	1	4	4 9-17 7
17. Mioveni	9	2	1	6 7-21 7
18. Chiajna	9	1	3	5 4-13 6

mójuknak mutattak piros cédulát. A másik véglet a Rapid 32 sárga és 3 piros lappal.

Az utolsó Európa-bajnoki selejtezők miatt a bajnokság megszakad, a 10. forduló mérkőzéseire október 14. és 17. között kerül sor az alábbi műsor szerint: Rapid–CS Mioveni, Concordia Chiajna–Kv. CFR 1907, Petrolul Ploiești–Nagyszebeni Voința, Ceahlăul–Dinamo, Kolozsvári U–Brassói FC (a vadonatúj Kolozsvár Arénán), FC Vaslui–Steaua, Sportul Studențesc–Marosvásárhelyi MFC, Galaci Oțelul–Astra Ploiești, Pandurii Tg. Jiu–Medgyesi Gaz Metan. ◀

▶ Röviden

Csíkseredai győzelem

A címvédő HSC Csíksereda büntetőlövés után nyert 3-2-re a Dab.Docler vendégeként a magyar–román jégkorongbajnokság, a MOL Liga hétfő esti mérkőzésén. A rendes játékidőben csíki részről Szócs Szabolcs és Lubomir Hurtaj volt eredményes, a győztes találatot Vaclav Novak tütötte. Továbbra is a dunaújvárosiak (21 pont) vezetnek a HSC (20), a Brassói Corona Fenestela (13), a Sapa Fehérvár AV 19 (13) és a Ferencváros (12) előtt.

Kontinentális Kupa hokiban

A HSC Csíksereda október 21. és 23. között látja vendégül a lett Liepajas Metalurgot, a szlovén Olimpija Ljubljana-t és a kazah Beibarys Atyrauy a jégkorong Kontinentális Kupában. Szintén a második fordulóban a Dab.Docler hazai pályán vív körmérkőzést a belga White Caps Turnhouttal, a holland Hys the Hague-gal és a spanyol CH Jacával. A kvartettek közül az első helyezett jut tovább a következő körbe.

Debrecenben játszik a CFR 1907

A labdarúgó-Európa-bajnoki selejtezők miatti bajnoki szünetet kihasználva barátságos mérkőzést vív Debrecenben a VSC-vel a Kolozsvári CFR 1907, a találkozóra pénteken este kerül sor. A hajdúsági gárda a magyar pontvadászat veretlen éllovasa, míg a „vasutasok” jelenleg a negyedik helyen állnak a Liga-1-ben.

Ma sorsolnak a Román Kupában

Ma délután 4 órakor kisorsolják a labdarúgó-Román Kupa nyolcaddöntőinek párosítását. A 2010–11-es bajnoki idény legjobbjai (Oțelul, Gaz Metan, Rapid, Vaslui, Steaua, Dinamo) a versenyben maradt másodosztályú csapatok közül (Gaz Metan Severin, Galaci Dunărea, CS Otopeni, Astra II Giurgiu, Temesvári Poli) kapnak ellenfelet, egyikük pedig a második urnából, azaz a Brassói FC, a Petrolul Ploiești, a Pandurii Târgu-Jiu, az Astra Ploiești és a Marosvásárhelyi MFC közül. A mérkőzésekre október 25. és 27. között kerül sor.

Csak a legjobbak maradtak

A csoportmérkőzések befejeztével kialakult az Új-Zélandon zajló rögbi-Világkupa negyeddöntőinek mezőnye. Október 8-án Írország–Wales- és Anglia–Franciaország, 9-én pedig Dél-Afrika–Ausztrália- és Új-Zéland–Argentína-mérkőzéseket rendeznek.

Contador bátran tervez

Kerékpár

ÚMSZ

▶ A 2012-es szezonban is a Tour de France lesz a főversenye a háromszoros győztes Alberto Contador-nak, már csak az a kérdés, hogy a spanyol kerékpáros novemberben eltiltják-e vagy sem. A jelenleg a világ egyik legjobbjának tartott országúti bringás az *El Mundo* lapban hozta nyilvánosságra tervezett 2012-es programját, amelyben a Tour mellett a Tirrén-Adria, a katalán, a Paris Vascó-i és a Dauphine Libere körverseny szerepel, és ha bírja erővel, akkor a Vuelta a Espanát is megcélozza. Contador 2010-ben bukott le, szervezetében klenbuterol nyomaira bukkantak. Először felfüggesztették versenyzői engedélyét, majd hazája szövetsége felmentette, az ügy jelenleg a nemzetközi Sportdöntőbírószám (CAS) előtt van, amely novemberben dönt. A versenyző ártatlannak vallja magát, és elmondása szerint fertőzött hús miatt akadt fenn a vizsgálaton. Contador a Tour de France-t 2007-ben, 2009-ben és 2010-ben, a Giro d'Italiát 2008-ban és idén, míg a Vuelta a Espanát 2008-ban megnyerte, és ő volt a világon az ötödik, aki mindhárom háromhetes viadalon diadalmaskodni tudott. ◀

Crăciunescu elvállalta

Labdarúgás

ÚMSZ

▶ A részletkérdések tisztázását követően Ion Crăciunescu elvállalta a román labdarúgás játékvezetői testülete, a CCA elnöki tisztségét. A hivatalos beiktatásra október 13-án kerül sor.

Crăciunescu egy hónap híján 6 év után tér vissza a CCA élére. A volt nemzetközi sármester szerint a CCA a Román Labdarúgó-szövetségtől (FRF) függetlenül fog működni és csak annak a nemzetközi labdarúgással foglalkozó bizottságaitól kap majd pénzt. A profiligák (LPF) közgyűlése 86 ezer euró átutalását szavazta meg, a tévéközvetítési jogokból származó összeg a CCA jövő

Ion Crăciunescu

évi költségvetését alapozza meg. Dumitru Dragomir LPF-elnök szerint a pénzt akkor is átutalták volna, ha Crăciunescu nem veszi át a CCA vezetését.

Crăciunescu 2003. júniusa és 2005. októbere között állt a játékvezetői testület élén. 2005. október 28-án volt és még aktív CCA-tagok szavazták meg Crăciunescu eltávolítását, azt pedig a FRF végrehajtó bizottsága november 4-én ratifikálta.

A régi-új CCA-elnök vagyonevellással kezdte meg ténylegesét. Kiderült, hogy Râmnicu Vâlcea-n 4300 négyzetméternyi földterületet birtokol, Bukarest határában pedig hathektárnyi termőföldet. A fővárosban kétszobás, központi lakása van, továbbá egy 2009-ben vásárolt, 35 ezer euró értékű Audi A4-e. Több bankszámláján „pár százezer” euró van letétben, s „többtízezer” euróval tartoznak neki közeli ismerősei. A levonások után havi 2500 eurónak megfelelő összeget kap majd, ennyi ugyanis a CCA-elnök fizetése.

Közben a Bukaresti Bíróság helyt adott a korrupcióellenes ügyészek keresetének, s Vasile Avram egykori CCA-elnök és Sorin Terbea üzletember letartóztatása mellett a cinkossággal vádolt Nicolae Iacobescu és Vasile Constantin Chiorean szabadlábon való vizsgálatát rendelte el. ◀

Meccsek határok nélkül

Labdarúgás

Hírösszefoglaló

▶ Ellentétes az uniós joggal a labdarúgó-mérkőzések közvetítésének olyan engedélyezési rendszere, amely a műsorsugárzó szervezeteknek tagállamonként területi kizárólagosságot biztosít, és amely megtiltja a nézőknek, hogy ezeket a műsorokat dekódoló kártya segítségével más tagállamokban nézzék – állapította meg tegnap kihirdetett ítéletében az Európai Unió Bírósága.

A kérdés az angol Football Association Premier League (FAPL) jogvitája nyomán került a luxembourgi székelyül taláros testület elé. Az FAPL értékesíti az élvonalbeli angol hivatásos labdarúgó-bajnokság mérkőzéseinek tévés közvetítési jogát, és – nyílt közbeszerzési eljárás révén – területi alapon kizárólagos jogot biztosít a műsorsugárzó szervezeteknek a Premier League-meccsek élő közvetítésére. A kizárólagos jogot biztosító terület rendszert egyetlen tagállam területének felel meg. A tévézők kizárólag a lakóhelyük szerinti tagállamban működő műsorsugárzó közvetítést nézhetik.

E területi kizárólagosság védelme érdekében az FAPL-lel kötött felhasználási szerződésekben minden műsorsugárzó kötelezettséget vállal a műholdas jel kódolá-

sára. A felhasználási szerződés megtiltja a műsorsugárzóknak, hogy dekódoló kártyákat bocsássanak azok rendelkezésére, akik a műsorikat más tagállamban kívánják nézni.

Nagy-Britanniában egyes kocsmák olyan külföldi dekódoló kártyákat kezdtek használni, amelyeket görög műsorsugárzók bocsátottak a Görögországban lakó előfizetők rendelkezésére. Ezek a pubok a brit földön kizárólagos jogosultnak számító Sky tévé dekóderárainak kedvezőbb áron veszik meg a dekódoló kártyát és a dekódoló egységet. Az FAPL megpróbált bírósági úton véget vetni ennek a tevékenységnek, így jutott el az ügy Luxemburgig.

A legfőbb európai bírói fórum elismerte: az uniós versenyjoggal főszabály szerint nem ellentétes az, hogy a jogosult egyetlen engedélyezettnek engedje át a védelem alatt álló mű műholdas sugárzásának kizárólagos jogát. Mindazonáltal – tette hozzá – a felhasználási szerződések nem tilthatják meg a műsorsugárzó szervezeteknek az érintett sporteseményekre vonatkozó, határon átnyúló szolgáltatás nyújtását. Az Európai Unió Bírósága szerint ugyanis nem szabad teljesen megszüntetni a műsorsugárzók közötti versenyt, nem szabad a nemzeti piacokat felosztani az országhatárok mentén. ◀